
Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	1
Liiketoiminta	3
Vuosi 2018 lukuina	5
Energian tuotanto	9
Sähkön jakelu	15
Sähkön myynti	20
Vastuullisuus	
Vastuullisuuden johtaminen	23
Vastuullisuusohjelma	25
Tunnusluvut	27
Asiakkaan energiansaanti	28
Ihmiset ja yhteisö	32
Ympäristö	39
Liiketoiminnan jatkuvuus	42
Tilinpäätös	
Hallituksen toimintakertomus	46
Tilinpäätöstaulukot	61
Tilinpäätöksen laadintaperusteet	62
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	65
Tilintarkastuskertomus	66
Hallintoneuvoston lausunto	69

Kumppaneidemme menestys on myös meidän menestymistämme

Uskomme liiketoimintamalliin, jossa oma tekemisemme keskittyy tilaajatoimintoihin pääomavaltaisissa yhdyskunnan perusinfrastruktuuritoiminnoissa, ja merkittävä osa meille tärkeästä työstä tehdään meitä fyysisesti ja arvomaailmaltaan lähellä olevissa kumppaniyrityksissä.

Suur-Savon Sähkö –konserni on terävöittänyt sähkönjakeluverkkojen, kaukolämpöverkkojen sekä energiantuotantolaitosten varaan rakentuvan liiketoiminnan arvon myönteistä kehittämistä. Tämä on tarkoittanut käytännössä avoimilla markkinoilla toimivien liiketoimintojen yritysjärjestelyitä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Lisäksi monia liiketoimintaa tukevia toimintoja on järjestelty sellaisille kumppaneille, joille ovat ydinliiketoimintaa ne toiminnot, jotka meillä ovat olleet niin kutsuttuja tukitoimintoja.

”
**Konserni-
rakenteemme
selkeytyy**

Esimerkkeinä kilpailluilla markkinoilla toimivista liiketoiminnoista, joiden osalta olemme tehneet yritysjärjestelyitä suuremman kokoluokan saavuttamiseksi, on sähköverkostojen, kaukolämpöverkostojen sekä tuotantolaitosten käytön ja kunnossapidon yhdistäminen Elvera Oy:ksi kahden muun energiakonsernin kanssa. Toinen merkittävä järjestely oli Lumme Energia Oy:n muodostaminen. Näissä suuruuden ekonomia tukee menestymistä liiketoiminnassa pitkällä aikajänteellä. Tukitoimintojen järjestelyistä merkittäviä viime aikojen järjestelyitä ovat olleet menneenä vuonna taloushallinnon ulkoistus Azets Insight Oy:lle Mikkeliin, tietoteknisen lähituen siirtyminen Marski Data Oy:lle Mikkeliin, sekä Rejlers Oy:n vahvistunut rooli sähkö- ja tietoliikenneverkkojen suunnittelussa, rakennuttamisessa ja työmaiden valvonnassa. Konsernin sisäisesti Lumme Energia tarjoaa omistajilleen asiakaspalvelun, laskutuksen ja taustaprosessien palveluita.

Suur-Savon Sähkö teki historian parhaan tuloksen kuluneena vuonna. Yksittäisen vuoden taloudellisella menestyksellä ei ole mitään merkitystä, jos se syntyy oman tai kumppaneiden henkilöstön hyvinvoinnin kustannuksella. Kestävä kehitys yritystoiminnassa tarkoittaa tulevaisuuden haasteisiin parhaiten sopivan organisoitumisen rakentamista, kumppaniyritysten toimintaedellytysten tukemista, sekä henkilöstön hyvinvoinnin suojelemista, riippumatta siitä, tehdäänkö työ omassa vai kumppaniyritysten organisaatioissa.

Vastuulliselle yritystoiminnalle kriittisen tärkeitä näkökulmia ovat myös asiakkaista ja heidän tarpeista huolehtiminen sekä ympäristöasioiden vastuullinen hoito. Energian ja sen siirron kustannukset ovat merkittävä kuluerä kuluttajille, yrityksille sekä kunnille. Tehostamalla jatkuvasti toimintaamme huolehdimme osaltaan asiakkailta laskutettujen eurojen mahdollisimman vastuullisesta käytöstä. Se on tärkeä osa vastuullisuutta toiminnassamme. Ympäristönäkökulmasta merkittävimmät toimintamme haitat liittyvät vesivoimalaitosten aiheuttamaan virtaavan veden patoamiseen sekä palamiseen perustuvassa tuotannossa ilmaan pääseviin haitta-aineisiin. Kaukolämmöntuotannosta yli 90 % tapahtuu puuperäisillä polttoaineilla, ja sähköön tuotanto on muuttumassa nopeasti hiilidioksidivapaaksi. Arvion mukaan vuoden 2023 alussa Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotanto on 99 % hiilidioksidivapaata. Konsernin vesivoimalaitoksilla Kissakoskella on erittäin hyvin toimiva kalatie, ja Vaajakoskella on myös kohtuullisesti toimiva mekanismi kalojen siirtämiseksi voimalaitoksen yli.

Konsernirakenteemme on kehittynyt voimakkaasti viime vuosina. Se on näkynyt toiminnan selkeytyksenä, tehostumisena ja taloudellisen tuloksen nousuna. Toiminnassamme korostuu laaja-alainen vastuullisuusnäkökulma, joka on perusta pitkän aikavälin menestykselle niin omalle yrityksellemme kuin meille elintärkeille kumppaneille.

Kiitän omaa henkilöstöämme, kumppaneidemme henkilöstöä sekä konserniyhtiöiden hallinnon jäseniä yhteistyöstä ja panoksesta yhtiömme menestykseen kuluneena vuotena, joka on monilla mittareilla konsernimme historian tuloksekkain.

Markus Tykkyläinen
toimitusjohtaja

Panostuksia hallintoon ja turvallisuuteen

Kertomusvuonna konsernissa paneuduttiin johtamisjärjestelmän ja hallinnon kehittämiseen. Hankintaprosessi ja hankintaohjeet täsmennettiin ja kiinteistöstrategia kirkastettiin. Turvallisuudesta tuli vakioaihe johtoryhmän agendalle. Konsernille laadittiin turvallisuuspolitiikka, konsernitason turvallisuusjohtamiskäytännöt täsmentyivät ja ulkoinen auditointi toteutettiin. Suhteita rakennettiin ja vahvistettiin erityisesti ulkoisiin turvallisuusviranomaisiin ja muihin yhteistyötahoihin. Oman tietoturvan ja kiinteistöjen turvajärjestelmien taso parantui. Kaukolämpöliiketoiminnassa aloitettiin toimintamallin ja kunnossapidon prosessien uudistaminen.

Toiminnan painopisteet 2018

- **Kannattava kasvu ja operatiivinen tehokkuus**
  - **Johtamisjärjestelmän kehittäminen**
  - **Kumppanuuksien hallintamallin kehittäminen**
  - **Digitalisaation hyödyntäminen**
-

Strategia ohjaa toimintaa

Suur-Savon Sähkö-konserni keskittyy strategiansa mukaisesti yhdyskunnan perusinfrastruktuurin rakentamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen. Haltuun uskotusta omaisuudesta pidetään huolta ja liiketoiminnan arvoa kehitetään myönteisesti.

Konserni omistaa, ylläpitää ja mahdollisuuksien tullen laajentaa liiketoimintaa ensisijaisesti perinteisellä toimialueellaan, mutta maantieteellinen ja toimialarajat ylittävä toiminnan laajentaminen on mahdollista. Tietoliikenneinfrastruktuurin ja siihen liittyvän liiketoiminnan mahdollisuuksia tutkitaan ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Vesiliiketoiminnan uudelleenjärjestelyitä seurataan, ja rakennemuutosten lähestyessä arvioidaan mahdollisuudet laajentaa liiketoimintaa myös vesiliiketoimintaan.

Toiminnoissa parannetaan entisestäänkin investointitehokkuutta, kehitetään kumppanuusmalleja sekä parannetaan huoltovarmuutta. Työvoimavaltaisissa palveluissa, kuten käyttö- ja kunnossapitoprosessit, rakentaminen sekä tukitoiminnot, haetaan aktiivisesti tehokkuuteen ohjaavia organisoitumisen rakenteita, toimintaprosesseja, työmenetelmiä ja työkaluja. Tämä tarkoittaa toimintojen yhdistämistä, kumppanuuksien rakentamista ja ulkoistuksia. Vahvistuva digitalisaatio läpäisee kaiken toiminnan. Yritysjärjestelyt, ulkoistukset sekä omien palveluiden tuotteistaminen uusiksi ulkoisiksi palvelutuotteiksi ovat mahdollisia.

Suur-Savon Sähkö -konserni

Konsernin liiketoiminnot:

Sähkön myynti (Lumme Energia Oy): asiakaspalvelu, laskutus, sähkön hankinta, sähkön markkinointi ja myynti.

Energiantuotanto: polttoaineen hankinta, lämmön ja sähkön tuotanto (voimalaitokset ja lämpökeskukset) ja lämmön myynti ja jakelu.

Energian siirto (Järvi-Suomen Energia Oy): sähköverkoston suunnittelu, rakennuttaminen, käyttö ja kunnossapito.

Järvisuomalaista energiaa

Suur-Savon Sähkö on järvisuomalainen energiakonserni, jonka tehtävänä on toimittaa luotettavasti energiaa ja siihen liittyviä palveluita asumisen, yritystoiminnan ja vapaa-ajan tarpeisiin. Omistajiamme ovat kunnat (60 %), yhteisöt ja yritykset (26 %), yksityiset (6 %) ja seurakunnat (5 %).

Palveluksessamme työskentelee yli 100 energia-alan ammattilaista, lisäksi työllistämme laajasti kumppaniverkoston kautta.

Huolehdimme energian hankinnasta, tuotannosta ja jakelusta Päijänteen itäpuolisella Järvi-Suomen alueella. Sähköenergiaa myymme kaikkialle Suomeen.

Konsernin tunnusluvut

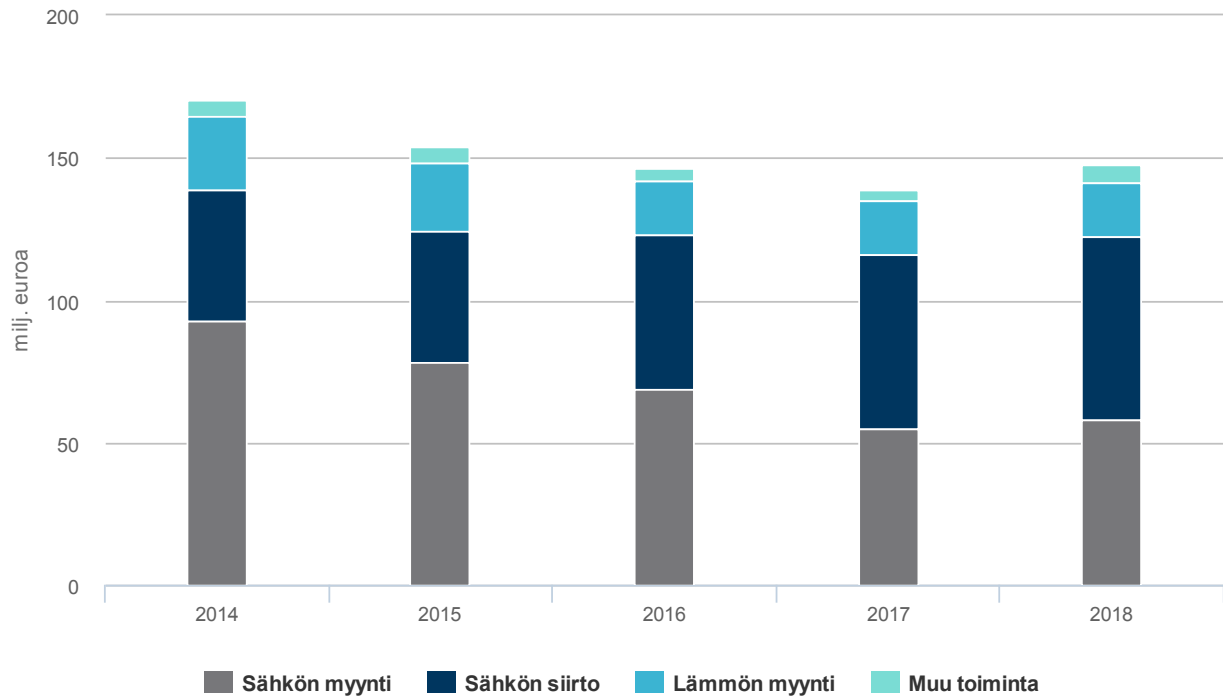
	2018	2017
Liikevaihto, milj.euroa	148,0	138,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, milj. euroa	18,4	12,9
Investoinnit, milj. euroa	43,7	45,9
Sijoitetun pääoman tuotto % (RONA)	4,5	3,6
Omavaraisuusaste	29,5	31,8
Henkilöstö keskimäärin	109	106

Avainluvut 2018

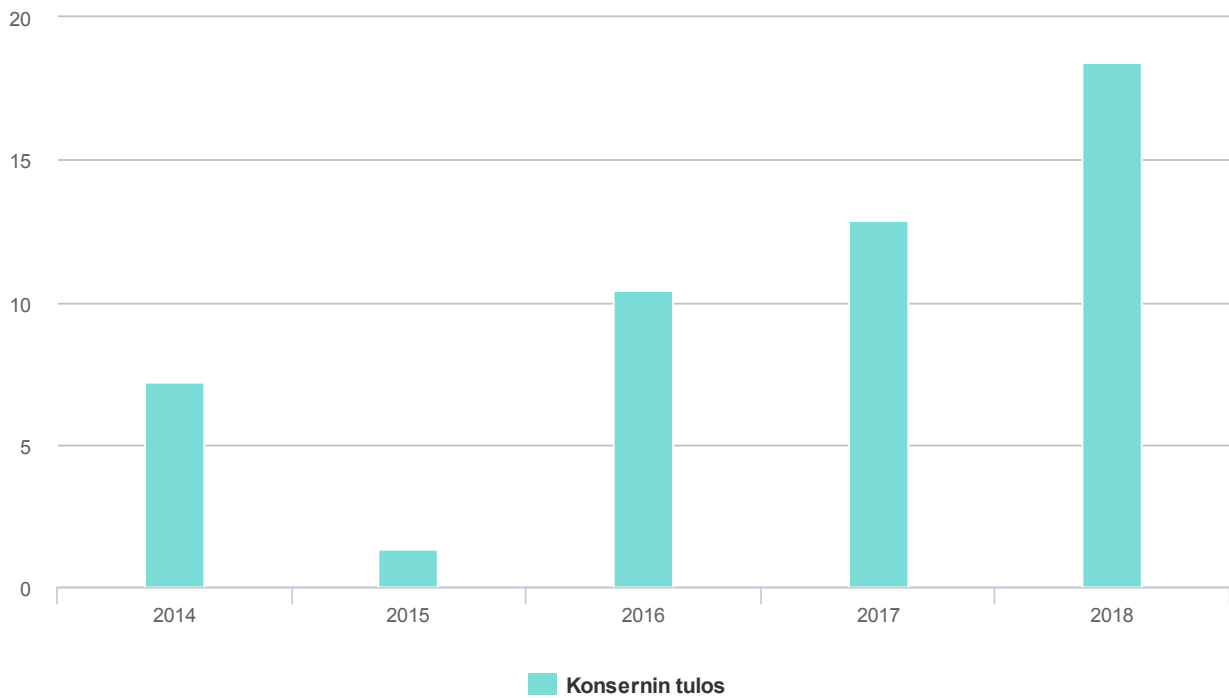
Konserni	2018	2017
ASIAKKAAT		
Sähkön siirto	102 683	102 670
Lämpö	1 506	1 507
Sähkön siirto GWh	1 155	1 142
Sähköenergian myynti GWh	1 479	1 394
Lämpö GWh	288	290
Liikevaihto milj. euroa	148,0	138,9
Kokonaispalkat milj. euroa	6,0	6,4
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja milj. euroa	18,4	12,9
Investoinnit milj. euroa	43,7	45,9
Tase milj. euroa	508	448
Henkilöstö 31.12.2018	109	106
VOIMALAITOKSET		
Sähkön tuotantoteho, yhteensä MW	192	192
Vesivoima	5	5
Lämpövoima	20	20
Tuotanto-osuudet	167	167
Lämmön tuotantoteho, MW	256	256
JAKELUVERKKO, km		
Sähkö	27 000	27 000
Kaukolämpö	156	156

Liikevaihto

Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Kotimaisten polttoaineiden osuus lähes 98 prosenttia

Viime vuotista lämpimämpi sää pienensi hieman kaukolämmön kulutusta, joka oli 288 (290) GWh. Kokonaisuudessaan vuosi oli noin yhden asteen normaalivuotta lämpimämpi, vaikka helmi- ja maaliskuu olivat huomattavasti normaalia kylmempiä. Lämpöasiakkaiden määrä 1506 (1507) pysyi aikaisemmalla tasollaan.

Toimialueella tapahtuvassa, konsernin omassa sähkön, kaukolämmön ja höyryn tuotannossa käytetyistä polttoaineista 97,9 prosenttia on lähiseudulta saatavaa puuta ja turvetta. Puupolttoaineen osuus on 90,2 prosenttia ja turpeen 7,6 prosenttia. Öljyä poltetaan voimalaitoksissa enää suurimpien kulutushuippujen aikana. Polttoaineena käytetyn öljyn osuus onkin pienentynyt 2,1 prosenttiin.

Kaukolämpö on ympäristöystävällistä lähilämpöä, joka antaa työpaikkoja ja hyvinvointia lähiseudulle.

Investoinnit yhä ympäristöystävällisempään energiantuotantoon kantoivat hedelmää. Alkuvuodesta otettiin käyttöön Mäntyharjulla Pentinpellon pellettilämpökeskus, jossa vanha öljykattila korvattiin pellettikattilalla. Uusimpana investointikohteena aloitettiin Mäntyharjun Omakotitien lämpökeskuksen uudistaminen. Vanha hakekattila korvataan uudella ja tehokkaammalla. Tekniikka modernisoituu ja hiukkaspäästöt pienenevät.

Sähköä tuotettiin konsernin omilla ja osakkuusvoimalaitoksilla hieman viime vuotista vähemmän, yhteensä 412 (449) GWh. Vaajakosken ja Kissakosken vesivoimalaitokset tuottivat sähköä 26,4 GWh ja Järvi-Suomen Voiman osakkuusvoimalaitokset 61,7 GWh. Kymppivoiman kautta omistetuista osakkuusvoimalaitoksista saatiin sähköä 324,2 GWh.

Energiatehokkuutta kaukolämmön käyttäjille

Kaukolämmössä siirryttiin heinäkuussa kausihinnoitteluun, jossa kaukolämmön hinta vastaa entistä tarkemmin todellisia tuotantokustannuksia. Uusi hinnoittelu huomioi paremmin asiakkaiden omat energiansäästötoimet ja antaa mahdollisuuden säästää kaukolämpökuluissa. Talviaikaan käytetty kaukolämpö on kesäaikaista kalliimpaa, joten optimoimalla kiinteistön energiankäyttöä voi säästää entistä enemmän kustannuksissa.

Kaukolämpö on ympäristöystävällistä lähienergiaa, joka tuotetaan lähellä oman alueen uusiutuvilla energialähteillä. Se tuottaa paitsi lämpöä, myös työpaikkoja ja hyvinvointia lähiseudulle. Kaukolämpöliiketoiminnassa aloitettiin kaukolämmön brändiprojekti, jossa kaukolämmön etuja tuodaan esiin ja kehitetään uusia palveluja. Tavoitteena on kehittää palveluita, joiden avulla asiakkaat voivat käyttää kaukolämpöä entistä energiatehokkaammin ja taloudellisemmin.

Savonlinnan Vuokratalot Oy:n kanssa aloitettiin kokeilu, jossa kiinteistöihin asennettujen älytermostaattien avulla ohjataan huoneistojen lämpötiloja etäohjauksella. Tarkemman lämpötilojen säädön avulla on mahdollista säästää energiakuluja mukavuudesta tinkimättä. Tarkoituksena on selvittää kulutusjouston antamia mahdollisuuksia. Pakkasaamun lämmöntarvehuippuja leikkaamalla voidaan saada aikaan huomattavia säästöjä. Nyt selvityksen alla on, paljonko lämmitystä voi ohjata mukavuudesta tinkimättä. Kokeilu on pilottivaiheessa ja kokemuksia ja dataa aiheesta kerätään.

Mäntyharjun hakelämpökattila vaihdettiin modernimpaan

Omakotitien lämpölaitoksessa öljyn käyttö loppuu kokonaan ja rikki- ja hiilidioksidipäästöt vähenevät huomattavasti.

Mäntyharjun Omakotitien lämpölaitoksen 40-vuotiaan hakelämpökattilan modernisointi aloitettiin kesällä. Vanha hakekattila käytti polttoaineenaan pääasiassa kotimaista biopolttopainetta, puuhaketta. Se vaihdettiin uuteen, pelkästään uusiutuvia energialähteitä, haketta ja turvetta polttoaineenaan käyttävään kattilaan. Uusi, teholtaan 8 MW oleva lämpökattila käyttää vuosittain noin 10 000 tonnia haketta, joka tulee pääasiassa lähiseudun metsistä.

Lämpölaitos on entistä ympäristöystävällisempi. Uudistuksessa parantui kattilan hyötysuhde ja automatiikka. Tekniikka otti aimo harppauksen eteenpäin. Vanhaa, teholtaan 5 MW ollutta kattilaa jouduttiin tukemaan huipputehoissa öljyllä. Uuden biokattilan tehon noustessa 8 MW:iin öljyn käyttö loppuu lähes kokonaan. Näin ollen myös rikki ja hiilidioksidipäästöt vähenevät huomattavasti.

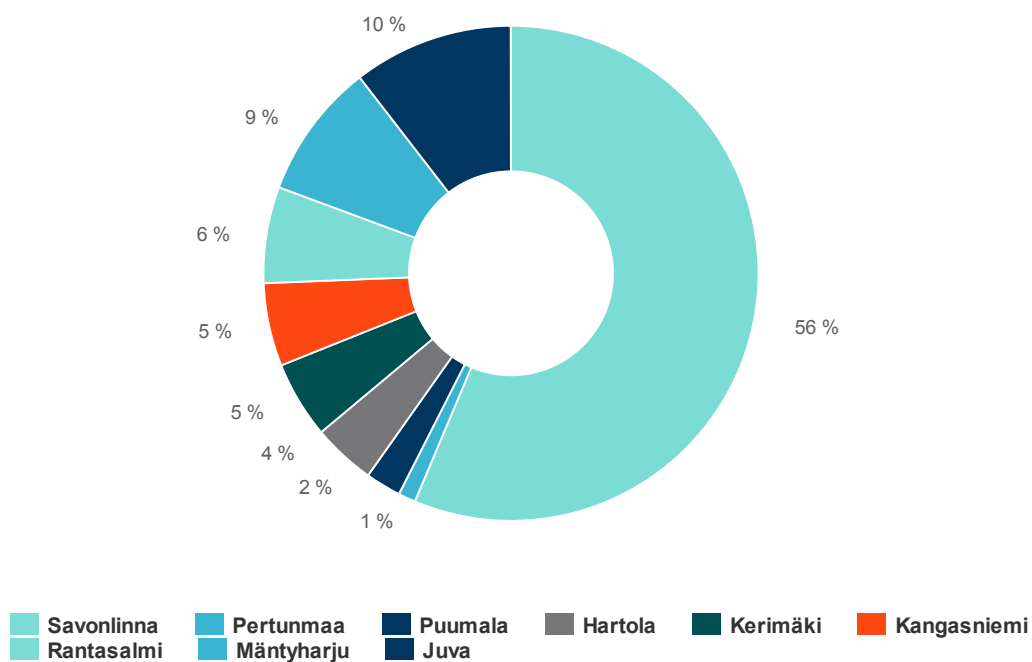
Voimala sai myös tehokkaammat savukaasujen puhdistuslaitteet. Uusi suodatustekniikka vähentää laitoksen pienhiukkaspäästöjä 95 prosenttia. Lämpölaitoksessa syntyvää tuhkaa käytetään mm. metsien lannoitukseen.

Omakotitien lämpölaitos tuottaa yli 90 prosenttia Mäntyharjun kunnan kaukolämmöstä. Sitä toimitetaan lähes 140 asiakkaalle. Mäntyharjun toinen lämpölaitos, huippu- ja varavoimalaitoksena toimiva Pentinpellon lämpölaitos on uudistettu jo aikaisemmin. Sen öljypoltin vaihdettiin pellettipolttimeksi ja polttoaine vaihtui öljystä pelleteiksi.

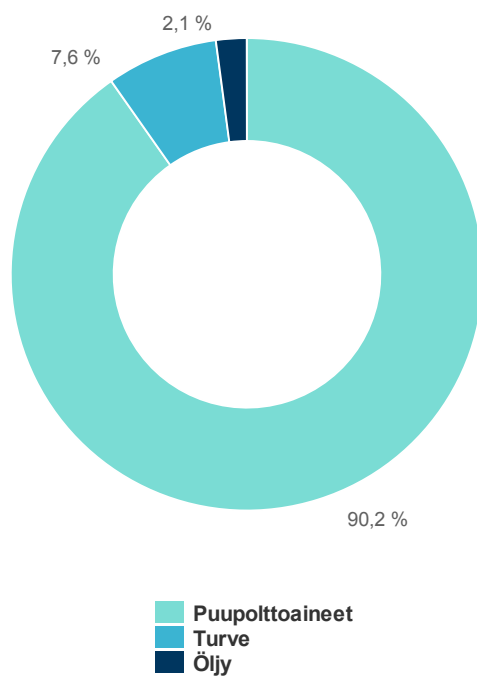

Mäntyharjun lämpölaite uudistettiin vuoden 2018 lopussa. Se tuottaa lämpöä lähes 140 asiakkaalle.

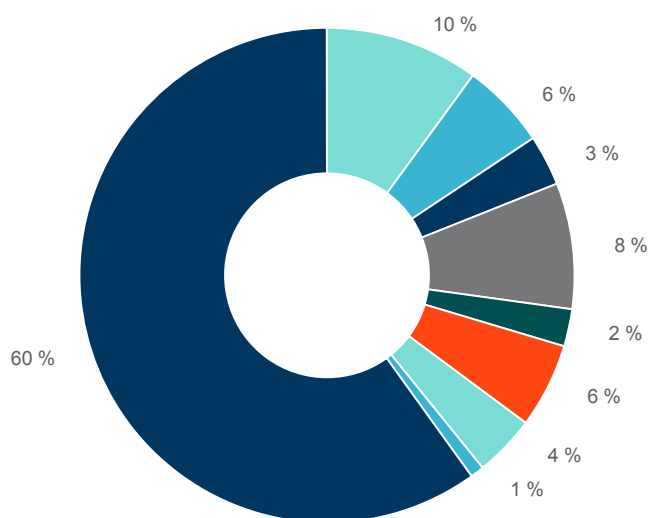
Kaukolämpöasiakkaat 1 506

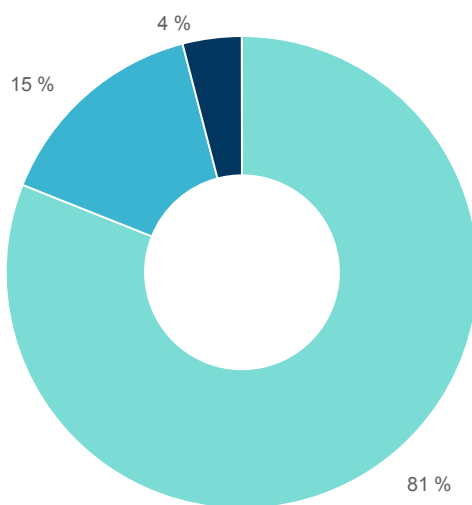
Energian tuotannon polttoaineet (konserni ja osakkuusyhtiöt) 1 035 269 MWh

Kaukolämmön toimitus 288 806 MWh

Kaukolämmön tuotannon polttoaineet 408 360 MWh

Toimitusvarma verkko vähentää häiriöistä aiheutuvia haittoja

Järvi-Suomen Energian vuosi oli sään suhteen melko rauhallinen. Kesäkuussa juhannuksen Petra-myrsky aiheutti kovaa tuulta ja sähköhäiriöitä ja syysmyrsky Mauri puhalsi syyskuussa puita sähkölinjoille. Keskimääräinen häiriöaika 4,4 (2,1) tuntia/asiakas oli edellisvuotta suurempi, mutta jäi kuitenkin pitkäaikaista keskiarvoa pienemmäksi. Sähköhäiriöitä keskijänniteverkossa oli keskiarvon mukaisesti 1116 kappaletta. Asiakasta kohden niitä oli 5,13 (3,4) kappaletta. Häiriöiden aiheuttama haitta oli kuitenkin noin puolet (5,8 miljoonaa euroa) aikaisempiin häiriömääriltään vastaaviin vuosiin verrattuna. Haitta-arvon pieneneminen johtuu osaltaan taajamien maakaapeloinnin etenemisestä ja säävarman verkon osuuden kasvusta. Pitkät häiriöajat on saatu olennaisesti vähenemään.

Investoinnit sähköverkkoon jatkuivat ja siirtohinnot nousivat heinäkuussa. Viestintäkanavia kehitettiin ja avoin keskustelu avattiin asiakkaiden kanssa. Sosiaalisen median kanavista otettiin aktiiviseen käyttöön Facebook ja Twitter.

Ennakoitua pienemmät verkon korjauskustannukset paransivat tulosta

Edelliseen vuoteen nähden verkon rakentaminen väheni 12 milj. eurolla, mutta toisaalta siirtohintojen nosto kasvatti liikevaihtoa 3 milj. euroa, joten kokonaisuutena liikevaihto pieneni 9 milj. euroa. Sähköverkkoon tehtyjen investointien ja hyvien sääolosuhteiden takia verkon häiriökorjaus- ja kunnossapitokustannukset jäivät budjetoitua pienemmiksi ja tulos 19,0 (16,6) miljoonaa euroa oli ennakoitua parempi.

Investoinnit sähköverkkoon olivat 35,2 (47,3) miljoonaa euroa. Taajamien maakaapelointia jatkettiin suunnitellusti ja tulevina vuosina keskitytään haja-asutusalueiden runkoverkkojen uudistamiseen. Haja-asutusalueella 20 000 voltin verkosta kolmasosa kaapeloidaan, kolmasosa siirretään teiden varsiin ja loput muutetaan 1000 voltin verkoiksi.

Vuoden suurin investointikohde oli Pertunmaan sähköaseman ja siihen liittyvän 110 voltin johdon uudistaminen. Laukunkankaalle vaihdettiin uusi päämuuntaja. Kaikkiaan verkkoa uudistettiin noin 800 km, josta 20 kV kaapeliverkkoa oli noin 250 km.

Lisää aikaa ja taloudellisuutta investointeihin

Toimitusvarmuustavoitteiden saavuttamisen aikatauluun saatiin jatkoaikaa. Päätös mahdollistaa verkkoinvestointien toteuttamista pitemmällä aikajänteellä ja taloudellisemmalla tavalla. Päätöksen mukaan kaikkien asiakkaiden sähkön laadun tulee olla toimitusvarmuustavoitteiden mukainen vuoden 2036 loppuun mennessä. Ensimmäisen välitavoitteen mukaan 50 prosentilla vakituisista asiakkaista häiriöaika ei saa ylittää taajamissa 6 tuntia eikä haja-asutusalueilla 36 tuntia vuoden 2019 loppuun mennessä. Lain tavoite täyttyy jo noin 60 prosentilla vakituisista asiakkaista.

Verkonrakennustekniikka kehittyi

Haja-asutusalueiden verkonrakennustekniikkaa ja verkkoa on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita myös tulevaisuudessa. Samalla parannetaan verkostoinvestointien taloudellisuutta. Sähköasiakas 2030 -projektissa kartoitettiin tulevaisuuden sähköasiakkaan tarpeita ja kehitettiin erityisesti haja-asutusalueiden sähköverkon rakentamistekniikkaa. Siinä mallinnettiin nykyisten asiakkaiden kulutustietoja ja simuloitiin mm. aurinkosähkötuotannon ja sähköauton latauksen vaikutusta käyttöprofiileihin. Tutkimuksen mukaan haja-asutusalueella sähkökäyttömäärä ei olennaisesti tule kasvamaan, mutta teho kasvaa. Tämä tuo uusia haasteita verkonrakentamiseen, jossa teho tulee entistä merkittävämmäksi asiaksi. Hanke tehtiin yhteistyössä Lappeenrannan teknillisen yliopiston ja Itä-Suomen maaseutuyhtiöiden (R4) kanssa. Projekti päättyi vuoden 2018 lopussa.

Varautumiseen ja sään aiheuttamien suurhäiriötilanteiden hallintaan liittyvä yhteistyö Ilmatieteen laitoksen, Loiste sähköverkon ja Imatran seudun sähkönsiirron kanssa jatkui SASSE-hankkeessa. Hankkeessa on kehitetty sekä todennäköisyyteen että vaikutusten arviointiin perustuvia ennusteita. SASSE-työpöydän digitaalinen tuoteisto on siirtymässä tuotantovaihteeseen ja mm. vaikutuksia arvioivaa ennustetta voidaan hyödyntää rajuilmojen yhteydessä.

Hanketta on päätetty jatkaa ja sen tavoitteena on keskittyä useimmiten syksy- ja talviaikaan esiintyvien matalapainemyrskyjen vaikutusten ennustamiseen. SASSE-hankkeeseen liittyvä EU-tasoinen ANYWHERE-hanke jatkuu edelleen. Järvi-Suomen Energian rooli hankkeessa on olla sidosryhmäjäsena sekä testiosapuolena.

Välineitä kulutusjousto

Järvi-Suomen Energia oli mukana myös Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK) hallinnoimassa JOUKO-joustava kotitalous -hankkeessa, jossa kehitetään järjestelmiä ja liiketoimintamalleja mahdollistamaan kotien sähkökäytön kulutusjousto. Kehitystyön kohteena olivat kulutusjousto liittyvät ohjelmistot, sähköiset palvelut ja kodeissa käytettävät laitteet, joilla voidaan etäohjata kolmivaihevirran kulkua. Langattomat laitteet voidaan asentaa olemassa oleviin kotiympäristöihin ilman tietoliikennekaapeloita. Vuoden 2018 loppuun kestänyt hanke saanee jatkoa.

Pilotteja uudesta tekniikasta

Verkonrakennuksessa hyödynnetään ja testataan jatkuvasti uutta tekniikkaa ja digitalisoinnin avaamia mahdollisuuksia. Droonin käyttöä on testattu linjantarkastamisessa. Myös droonin käytöstä 3D-mallinnuksesta saatiin hyviä tuloksia, kun sitä kokeiltiin sähköaseman suunnittelutyön apuna. Asema näkyy visuaalisesti eri kuvakulmista ja kokonaisuuden hahmottaminen helpottuu verrattuna 2D-malliin.

Pertunmaan uusi sähköasema varmistaa alueen energiansaantia

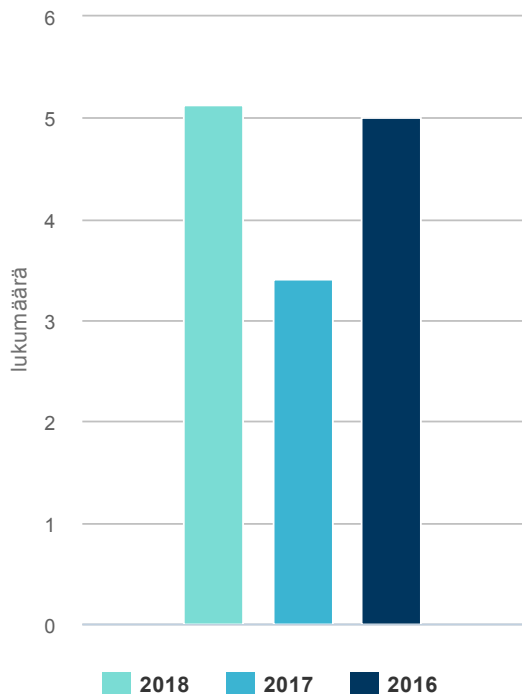
Uudella sähköasemalla on tärkeä merkitys Pertunmaan sähkösaannille sekä koko alueen energiahuollon kehittymiselle. Nykyaikainen 110 kV suurjännitejohto sekä keski- ja pienjännitejohdon maakaapelointi parantavat merkittävästi sähkön laatua koko

Pertunmaalla.

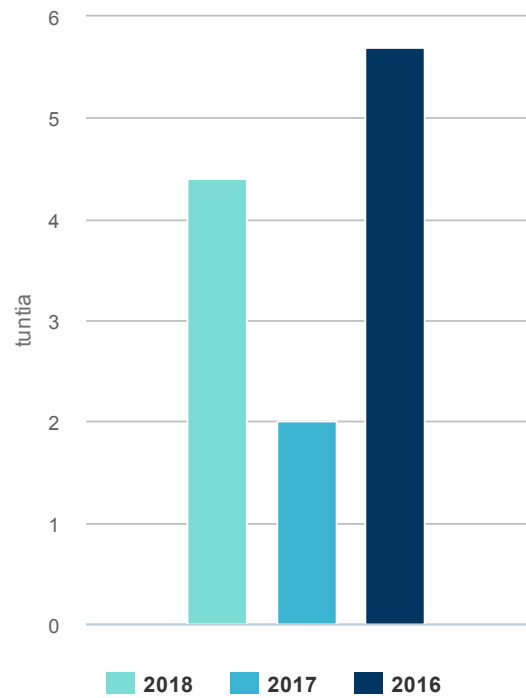
Pertunmaan asukkailla sähkökatkot vähenevät ja sähkön laatu paranee entisestään. Uuden aseman ja suurjännitejohdon huipputekniikka ja lisääntynyt teho parantavat käyttövarmuutta myös häiriötilanteissa. Pirttiharjun alueelle rakennettu asema toimii myös huoltotöiden solmupisteenä, esimerkiksi varayhteytenä ja korvaamassa muita sähköasemia vikatilanteissa.

Tammikuussa 2018 aloitetun sähkösemaurakan yhteydessä rakennettiin 6,4 kilometriä suurjännitejohtoa. Lisäksi alueella maakaapeloitiin keskijänniteverkkoa noin 4 kilometriä ja pienjänniteverkkoa noin 7 kilometriä. Uusi sähkösema otettiin käyttöön heinäkuussa.

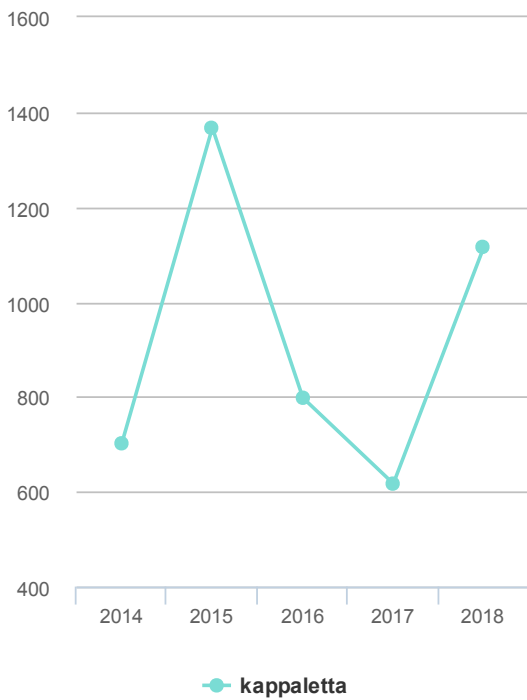
Sähköhäiriötä asiakasta kohden

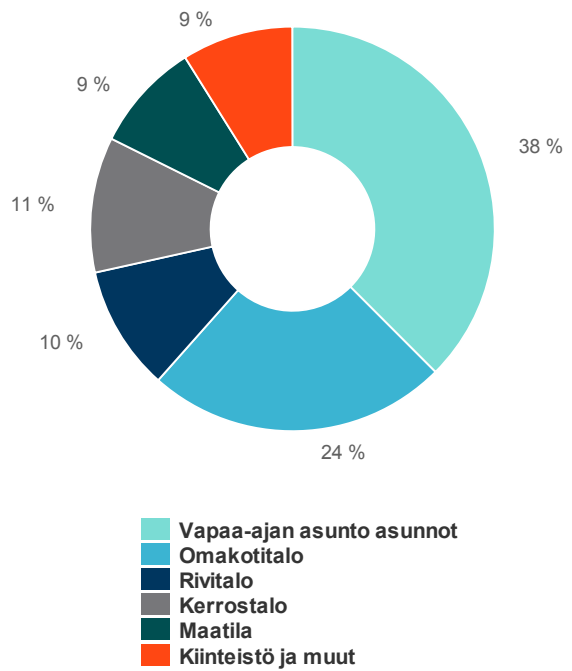
Häiriöaika asiakasta kohden

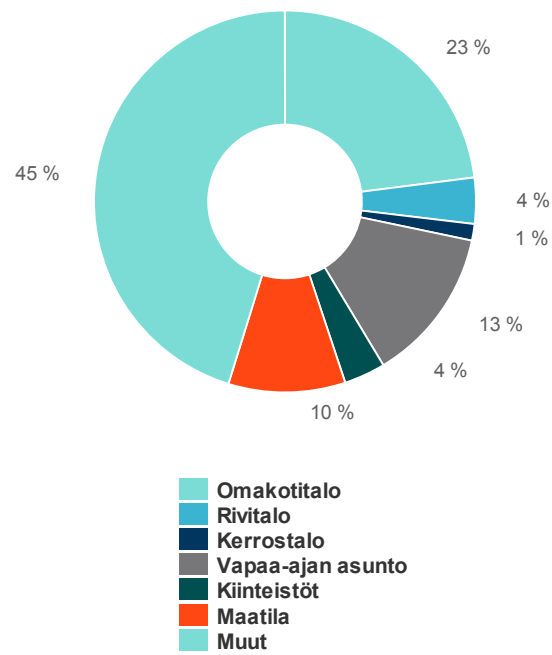
Keskijännitehäiriöiden lukumäärä

Siirtoasiakkaita 102 683

Sähkön toimitus 1 155 GWh

Vahva alku uuden ajan energiayhtiölle

Lumme Energian ensimmäinen täysi toimintavuosi kului vahvasti brändin rakentamisen ja toiminnan kehittämisen parissa. Toiminnan suuntaviivoja täsmennettiin, resursseja vahvistettiin ja kehitettiin uusia palvelutuotteita.

Ensimmäisen kokonaisen vuoden liikevaihto oli 66 miljoonaa euroa ja tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 2 miljoonaa euroa. Edellisvuoden neljän viimeisen toimintakuukauden ajalta vastaavat luvut olivat 24 miljoonaa ja 0,5 miljoonaa euroa. Yhtiön taloudellinen asema vahvistui ja oli merkittävästi budjetoitua parempi, huolimatta tukkumarkkinahintojen voimakkaasta noususta ja tiukasta kilpailutilanteesta sähkön vähittäismyyntimarkkinoilla. Asiakasvolyymi pysyi aikaisemmalla tasolla ja asiakkaita oli vuoden lopussa yli 100 000. Asiakasmäärän kasvu sai uutta vauhtia kesällä 2018. Vakituisten henkilökunnan määrä Mikkelissä ja Savonlinnassa yhteensä oli tilikauden lopussa 46 henkilöä (51).

Tukkumarkkinoilla sähkön hinnat nousivat voimakkaasti

Vuoden 2018 aikana tukkusähkömarkkinoiden hinnat olivat voimakkaassa nousussa. Matalimmillaan Suomen spot-hinta oli heti vuoden alussa tammikuussa, jolloin keskihinta oli n. 37 €/MWh. Normaalista poikkeava selvästi kylmempi loppupalvi, rajusti vahvistunut päästöoikeuden hinta sekä kevään ja kesän aikana heikentynyt pohjoismainen vesivarantotilanne nostivat kuitenkin hintoja vuoden edetessä. Korkeimmillaan Suomen spot-hinta oli elokuussa ollen n. 55 €/MWh. Koko vuoden keskiarvo oli n. 47 €/MWh, kun se vuonna 2017 oli n. 33 €/MWh.

Lumme Energiassa sähkön tukkuhinnan nousun vaikutuksia saatiin hillittyä onnistuneilla toimilla sähkön hankinnassa ja hankintahinnan suojauksissa. Sähköenergian myynti oli 1 479 GWh. Sähkötuotteiden ympäristöystävällisyys varmennettiin ostamalla Guarantee of Origin -sertifikaatteja sekä Suomen Luonnonsuojeluliiton sertifioimia EKOenergia sertifikaatteja. Ympäristömerkittyä sähköä sekä sen varmentavia sertifikaatteja ostetaan ensisijaisesti Lumme Energia Oy:n omistajayhtiöiden Etelä-Savossa sijaitsevilta voimalaitoksilta.

Yhtiön taloudellinen asema vahvistui ja oli merkittävästi budjetoitua parempi, huolimatta tukkumarkkinahintojen voimakkaasta noususta ja tiukasta kilpailutilanteesta sähkön vähittäismyyntimarkkinoilla.

Asiakaspaneeli ohjaa tuotekehitystä

Asiakaskokemuksen vahvistaminen ja asiakkaiden toiveiden mukaisten palvelutuotteiden kehittäminen oli aktiivista toimintavuonna. Oman kehitystyön tueksi perustettiin asiakaspaneeli, johon liittyi noin 3000 asiakasta. Asiakkaan ääni kuuluu nyt vahvasti tuotekehityksessä. Asiakaskokemuksen kehittäminen ulottuu kaikkeen toimintaan ja perustuu suoraan asiakaspalautteeseen. Asiakaspaneeli on avoin ja vuorovaikutteinen. Saatu palaute käsitellään suoraan johtoryhmässä ja se on myös kaikkien panelistien luettavissa.

Asiakkailta saatujen toiveiden mukaisesti yhteydenpitoa asiakkaiden kanssa tehostettiin. Uudet verkkosivut kehitettiin entistä toiminnallisemmiksi ja sivuilla kävijöitä palvellaan entistä yksilöllisemmin. Palveluiden saatavuus on parantunut ja tarvittaessa sähköinen Viksu chatbotti auttaa sopimuksen valinnassa 24 tuntia vuorokaudessa. Verkkosivujen käytöstä saatua palautetta pystytään analysoimaan entistä tarkemmin.

Kulutusjoustoja toteutetaan käytännössä oman pilottikohteen avulla

Lumme Energian toimitilaan Mikkeliin valmistui kesällä pilottina edistyksellinen tulevaisuuden energiajärjestelmä, joka näyttää käytännössä kulutusjouston toiminnan.

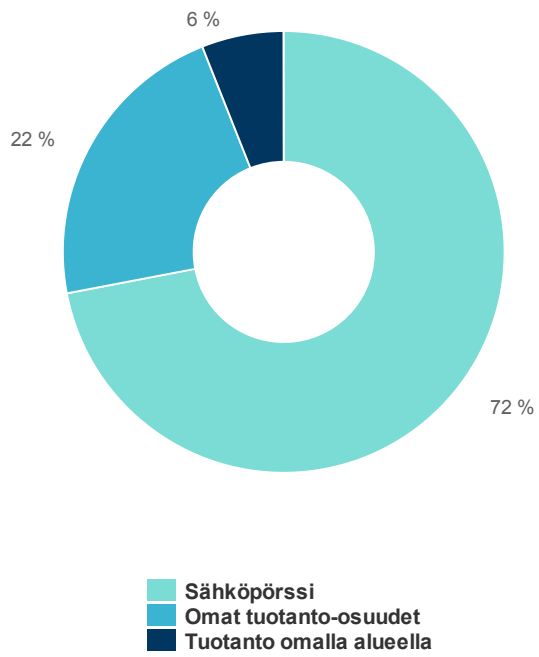
Energiajärjestelmään liittyvät kiinteistön oman talotekniikan lisäksi aurinkopaneelit, sähköautojen latauspisteet ja akkuvarasto. Koko energiankäyttö on liitetty Etelä-Savon Energian energianhallintajärjestelmään, jonka avulla sitä hallitaan keskitetysti ja kokonaisvaltaisesti. Lisäksi kokonaisuus on liitetty Tiedon hajautetun energianhallintajärjestelmän avulla valtakunnallisiin säätösähkömarkkinoihin, joten pilotti näyttää käytännössä, miten markkinamekanismi toimii.

Energiankäytön säätäminen kuuluu tulevaisuuden energiapalveluihin. Sen avulla mahdollistetaan ympäristöystävällinen sähköntuotanto sekä energiankäytön optimointi ja säästöt energiakuluissa asiakkaalle. Oma energiajärjestelmä antaa konkreettista tietoa ja arvokasta kokemusta omien kulutusjoustopalveluiden kehittämiseen. Oma kulutusjoustoja toteuttava laite on jo kehitetty ja pilottivaiheessa. Laite seuraa kiinteistön kulutusta ja ohjaa sitä optimoiden kiinteistön taloudellista energiankäyttöä. Laite sopii sekä yksityistalouksiin että taloyhtiöihin. Pilottivaiheessa se tullaan asentamaan kymmeneen kiinteistöön.

Lumme Energia panostaa ympäristöystävällisesti tuotettuun energiaan.

Sähkön hankinta 1 479 GWh

Energiaa ja elinvoimaa

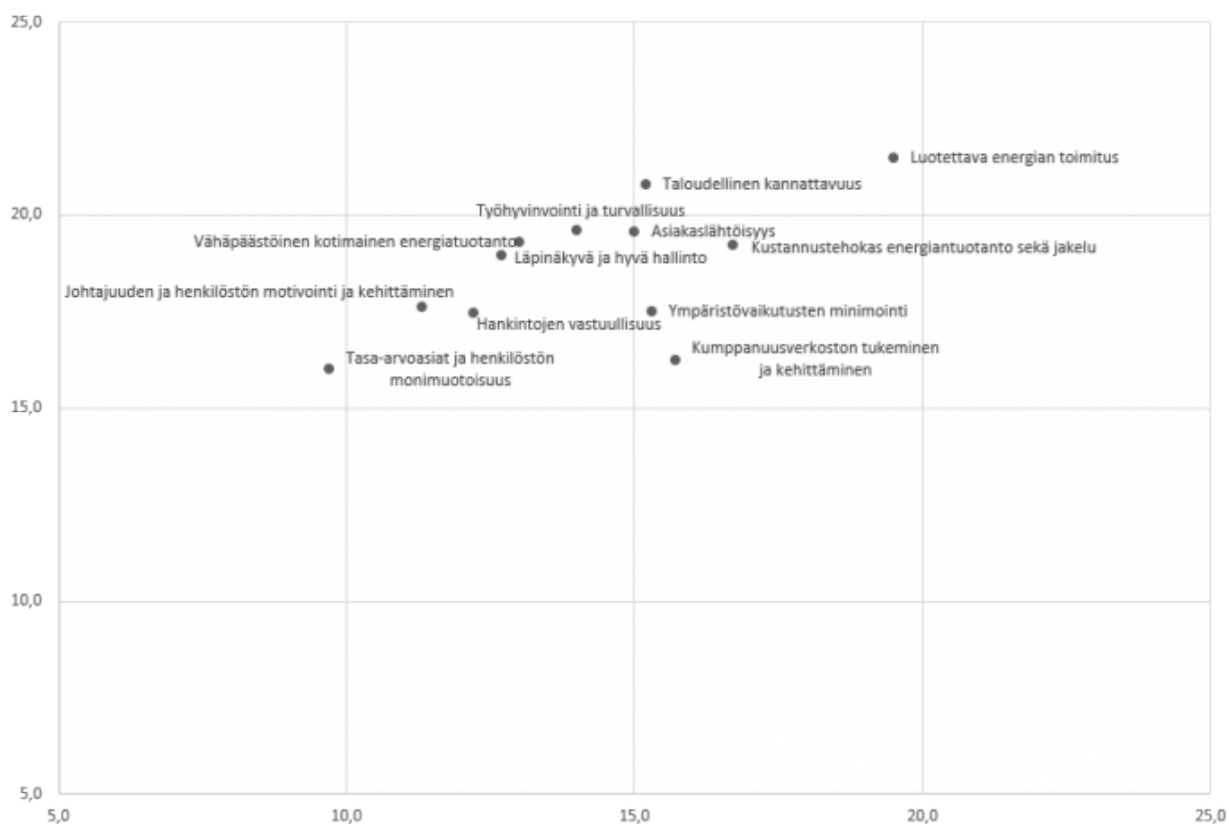
Yritysvastuun johtoajatuksemme on Energiaa ja elinvoimaa. Kannamme vastuumme ja edistämme toiminnassamme kestävästä kehitystä. Vaadimme myös kumppaneiltamme vastuullista toimintaa. Yhdessä kumppaneidemme kanssa kehitämme alueemme toimintaedellytyksiä.

Vuoden 2018 lopussa päivitimme Suur-Savon Sähkön vastuullisuuden olennaiset aiheet. Olennaisuusanalyysi toimii vastuullisuustyötä ja -viestintää ohjaavana perustana.

Selvitimme sidosryhmien näkemyksiä online-kyselyllä ja puhelinhaastatteluilla. Lisäksi Suur-Savon Sähkön vastuullisuustyöryhmä arvioi olennaisten aiheiden vaikutuksen merkittävyyttä. Vastauksia sidosryhmiltä saatiin yhteensä 417. Kokonaistuloksissa vastauksia painotettiin seuraavasti: asiakkaat 40 %, sisäiset sidosryhmät 30 % ja muut sidosryhmät 30 %.

Kyselyn 19 olennaisesta aiheesta matriisiin valikoitui 12 tärkeimmäksi koettua aihetta. Joitakin päällekkäisiä aiheita myös yhdistettiin. Matriisissa vaaka-akselilla on kuvattu aiheen sosiaalinen, taloudellinen tai ympäristövaikutus ja pystyakselilla aiheen merkitys sidosryhmille.

Yhdessä kumppaneiden kanssa kohti kestävämpää tulevaisuutta

Olennaisuusmatriisi, Suur-Savon Sähkö Oy, 2018

Pääteemamme ovat Ihmiset ja yhteisö, Asiakkaan energian saanti, Ympäristö ja Liiketoiminnan jatkuvuus. Kaikki olennaisuusmatriisin aiheet on jaettu näiden neljän teeman alle.

Vastuullisuusohjelma arjen toiminnan kehittäjänä

Vastuullisuusohjelma on tehty konsernissa vuosiksi 2019-2021. Ohjelma suunnittelu alkoi vuoden 2019 alussa olennaisuusanalyysin tulosten pohjalta. Ohjelma sisältää toimenpiteitä, joihin sitoudumme ohjelmakauden ajaksi ja joiden avulla kehitämme vastuullista arjen toimintaa. Vastuullisuusohjelma on vielä keskeneräinen, mutta jokaiselle ohjelma teolle tullaan määrittämään tavoitteet, aikataulu, vastuuhenkilöt ja mittarit. Alla on kerrottu yleisellä tasolla ohjelman sisältö.

Vastuullisuusohjelmaa koordinoi ja siitä vastaa erillinen työryhmä, jossa on mukana energian tuotannon, energian siirron, henkilöstön, talouden, ympäristön ja kiinteistöjen sekä viestinnän edustaja.

Ohjelmassa on neljä vastuullisuusteemaa:

1) Asiakkaan energiansaanti, 2) Ihmiset ja yhteisö, 3) Ympäristö, 4) Liiketoiminnan jatkuvuus

Vastuu asiakkaan energian saannista

Kustannustehokas jakeluverkko syntyy hyvistä toimintatavoista ja teknisistä ratkaisuista. Kehitämme sähköverkon kunnossapitoon uudenlaisia tekniikoita, jotka tehostavat verkon ylläpitoa. Tutkimme mahdollisuuksia ottaa käyttöön esimerkiksi anturitekniikkaa ylläpidossa.

Vastuu ihmisistä ja yhteisöstä

Kehitämme vuorovaikutusta maanomistajien ja metsänhoitoyhdistysten kanssa. Luomme uusia vuorovaikutus- ja viestintätapoja.

Teemme yhdenvertaisuussuunnitelman, jonka tavoitteena on tukea tasa-arvon ja monimuotoisuuden toteutumista konsernissa.

Parannamme työhyvinvointia aloittamalla säännönmukaisen henkilökunnan jaksamisen seurannan. Toimintaan kuuluu alkukartoitus, oman suunnitelman tekeminen ja seuranta.

Vastuu liiketoiminnan jatkuvuudesta

Tavoitteenamme on parantaa asiakaslähtöisyyttä kaikessa toiminnassamme. Kehitämme kaukolämmön asiakkaiden asiakastytyväisyyden mittausta. Määritämme mittarit ja tavoitteet sekä lisäämme vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa.

Uudistamme kaukolämmön tuotteet ja suunnittelemme uusia palveluja asiakkaalle. Parannamme asiakkaan kiinteistön energiatehokkuutta ja toimitamme ympäristöystävällistä lämpöä.

Energian siirron asiakkaiden palveluita kehitetään asiakaslähtöisemmiksi ja viestintää selkeytetään. Tavoitteenamme on käydä läpi ja uudistaa tarpeen mukaan kaikki toimet, joissa kohtaamme asiakkaan.

Kehitämme konsernin hankintaa ja määritämme paikallisuuden ja vastuullisuuden merkityksen hankintoja tehtäessä.

Strategian ja arvojen viestintää henkilöstölle ja sidosryhmille kehitetään sidosryhmäkohtaiseksi ja selkeämmäksi.

Vastuu ympäristöstä

Uudistamme konsernin arkistointia. Tavoitteena, että tulostamme työssämme mahdollisimman vähän paperia ja siirrymme arkistoinnissa sähköisiin vaihtoehtoihin.

Vastuullisuuden tunnusluvut

Seuraamme vastuullisuutta olennaisten aiheiden osalta sovitulla tunnusluvulla. Tunnusluvut on kerätty vastuullisuusteemojen mukaisesti sivustolle.

[Tutustu vastuullisuuden tunnuslukuihimme](#)

Tunnusluvut

Tunnusluvut-osioon olemme koonneet vastuullisuusteemoittain asioita, jotka mittaavat onnistumistamme vastuullisessa toiminnassa.

Mittareiden valinnassa ja sisällössä on hyödynnetty Global Reporting Initiativen (GRI:n) laatimaa kestävän kehityksen raportointiohjeistosta. Raportointi ei kuitenkaan ole GRI:n ohjeiston mukainen.

[Asiakkaan energiansaanti](#)

[Ihmiset ja yhteisö](#)

[Ympäristö](#)

[Liiketoiminnan jatkuvuus](#)

Vastuu asiakkaan energian saannista

Luotettava energian toimitus

Jakelun keskeytykset

Katkojen määrä (kpl) asiakasta kohti (SAIFI)

	2018	2017
Sähkö	6,5	3,4
Lämpö	0,01	0,01

Katkojen kesto (h) asiakasta kohti (SAIDI)

	2018	2017
Sähkö	4,4	2,1
Lämpö	0,07	0,05

Maakaapelointiaste

Sähköverkon ilmajohtojen ja maakaapeleiden määrä (km) ja maakaapelointiaste (%).

	2018		2017		2016	
	km	%	km	%	km	%
0,4 kV	18 296	27,4	18 164	25,7	18 473	22,7
1-70 kV	8 634	12,3	8 572	10,3	8 630	5,9

Vakiokorvaukset

Vuonna 2018 ei ollut suuria myrskyjä. Sähkömarkkinalain mukaisesti maksoimme korvauksia vikakeskeytyksistä yhteensä noin 135 500 euroa 1 613 asiakkaalle.

Kustannustehokas energiantuotanto ja jakeluverkko

Energian tuotantokapasiteetti

Kaukolämmön tuotantokapasiteetti paikkakunnittain. Oman sähkön tuotannon kapasiteettiin kuuluvat Kissakosken ja Vaajakosken vesivoimalaitokset.

	KPA MW	Öljy MV
Hartola	8	13
Juva	10	11,3
Kangasniemi	3,5	7,5
Kerimäki	4	8,8
Mäntyharju	10,5	8,8
Pertunmaa	0,5	0,9
Puumala	1,5	2,7
Rantasalmi	6	8,8
Savonlinna	51	77,7
Yhteensä	95	139,5

KPA= Kiinteä polttoaine

	MW
Kissakoski	1,6
Vaajakoski	3,3
Yhteensä	4,9

Energian nettotuotanto energialähteittäin

Kaukolämmön nettotuotanto energialähteittäin.

	Biopolttoaineet		Turve		Öljyenergia	
	MWh	%	MWh	%	MWh	%
Hartola	17 683	96,9	0	0	561	3,1
Juva	3 482	8,9	35 118	89,3	727	1,8
Kangasniemi	14 588	69	4 961	23,5	1 587	7,5
Kerimäki	11 309	83,4	0	0	2 259	16,6
Mäntyharju	34 470	94,6	0	0	1 979	5,4
Pertunmaa	3 295	96,3	0	0	125	3,7

Puumala	9 546	97,2	0	0	279	2,8
Rantasalmi	22 184	93,9	0	0	1 433	6,1
Savonlinna	214 345	88,3	20 828	8,6	7 601	3,1
Yhteensä	330 902	81	60 901	14,9	16 551	4,1

Sähkön nettotuotanto Kissakosken ja Vaajakosken vesivoimalaitoksilla.

	Uusiutuva energia MWh
Kissakoski	8 693
Vaajakoski	17 756
Yhteensä	26 448

Kaukolämpölaitosten tuotantotehokkuus

	%
Hartola	74
Juva	87
Kangasniemi	84
Kerimäki	88
Mäntyharju	82
Pertunmaa	84
Puumala	83
Rantasalmi	85
Savonlinna	83
Yhteensä	83

Kaukolämmön siirtohäviöt

	MWh	%
Hartola	1 979	15
Juva	5 202	15
Kangasniemi	731	4
Kerimäki	2 330	20
Mäntyharju	5 018	17
Pertunmaa	286	10
Puumala	1 154	14
Rantasalmi	3 973	20
Savonlinna	28 049	14
Yhteensä	48 722	14

Sähkön siirto- ja jakeluhäviöt

Sähköverkkoon syötetty energia 1 154 GWh. Häviöt 4,3 % (51,4 GWh).

Sähkönsiirtoasiakkaiden lukumäärä

Sähkökäyttöpaikkoja yhteensä 102 683. Pientuottajia sähkönjakeluverkossamme on 544.

	Asiakkaat	%
Omakotitalo	24 702	24,1
Rivitalo	10 241	10,0
Kerrostalo	11 116	10,8
Vapaa-ajan asunto	35 508	37,5
Kiinteistöt	1 986	1,9
Maatila	8 970	8,7
Muut	7 160	7,0
Yhteensä	102 683	100

Vastuu ihmisistä ja yhteisöistä

Työhyvinvointi ja -turvallisuus

Tapaturmat ja poissaolot

Konsernin työntekijöiden luvut. Urakoitsijoiden tapaturmataajuutta, tapaturmia ja läheltä piti - tilanteita seurataan säännöllisesti.

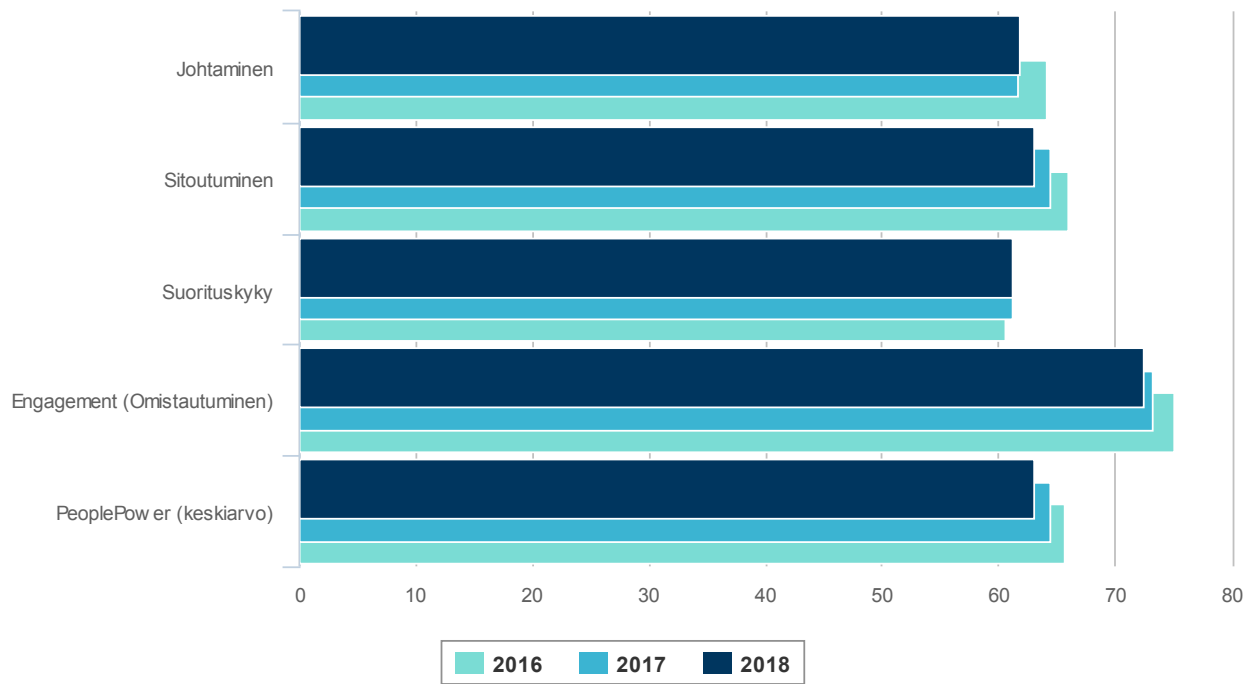
	Suur-Savon Sähkö	Järvi-Suomen Energia	Lumme Energia
Ammattitautitaajuus	0	0	0
Menetetty työpäivät	0	0	7
Poissaolot	0	0	7

Henkilöstön työtyytyväisyys

Henkilöstölle tehtiin yhteistyössä Corporate Spiritin kanssa organisaation toimivuuskysely loppuvuodesta 2018. Kyselyssä saatiin palautetta omaan työhön, osaston toimintaan ja yrityksen johtamiseen liittyvistä osa-alueista. Henkilöstö vastasi kyselyyn aktiivisesti ja vastausprosentti konsernissa oli 86,2 prosenttia.

People Power indeksi laski kokonaisuutena hiukan. Indeksiksi oli 63,9 (2017: 64,4 ja 2016: 65,7). Yhtiön vahvuuksia ovat luottamus ylimpään johtoon, joustavuus toimintatavoissa ja ammatillisen kehittymisen tukeminen. Johtamisen ja toiminnan kehittämiskohteita ovat tietoisuus arvoista ja päämääristä, usko yhtiön valoisaan tulevaisuuteen ja osallistumis- ja aloitteentekomahdollisuudet.

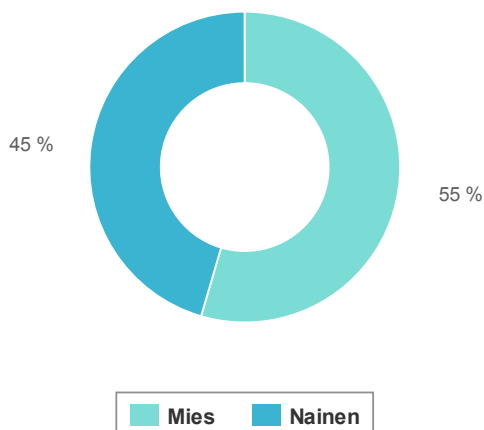
Henkilöstön työtyytyväisyys

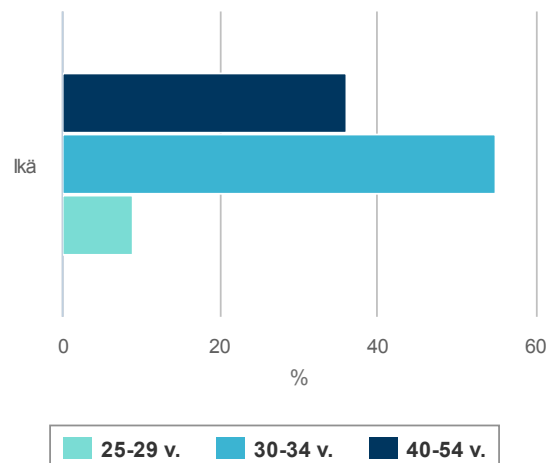
Henkilöstön vaihtuvuus

Vuonna 2018 aloitti yhteensä 11 uutta työntekijää.

Uudet työsuhteet sukupuolen mukaan

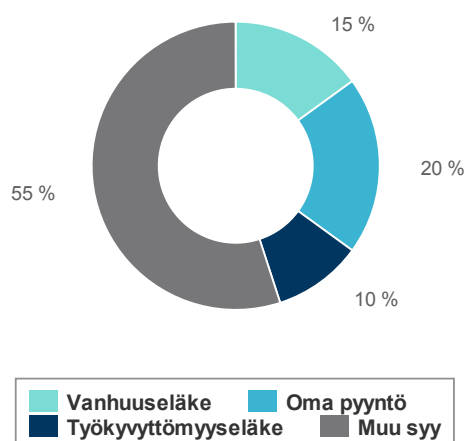

Uudet työsuhteet ikäjakauma

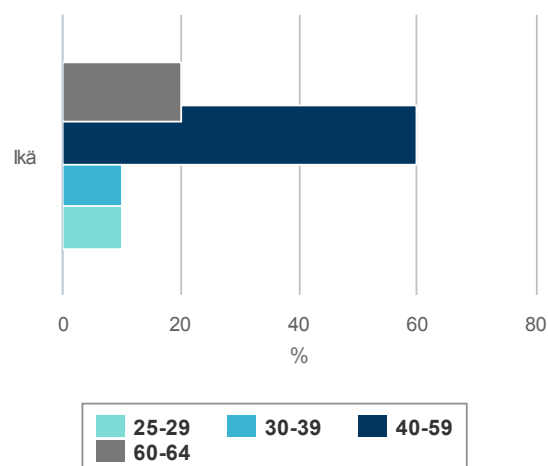

Päätyneitä työsuhteita oli yhteensä 20.

Päätyneiden työsuhteiden syy

Päätyneet työsuhteet ikäjakauma

Työajan joustot

Konsernissa oli vuoden 2018 aikana 5 työntekijää äitiyslomalla ja isyysvapaata käytti 4 työntekijää. Vanhempain- ja hoitovapaalla oli yhteensä 14 työntekijää. Osittaista hoitovapaata hyödynsi 3 työntekijää. Etätöitä konsernissa tehdään joustavasti tilanteen ja työtehtävän mukaan.

Sairaspoissaolot

Sairaspoissaolot yhtiöittäin

	Sairaspoissaolo%
Suur-Savon Sähkö	0,7
Järvi-Suomen Energia	2,1
Lumme Energia	4

Prosenttiosuus henkilöstöstä, joilla 0 päivää sairauspoissaoloja

	0 pv %
Suur-Savon Sähkö	80
Järvi-Suomen Energia	42
Lumme Energia	40

Henkilöstön etuudet

Käytössämme on Edenred Virikekortti, johon henkilöstö voi tilata 380 eurolla arvoa vuoden aikana. Omavastuu vähennettynä tuki vuodessa on 300 euroa työntekijää kohti. Lisäksi tuemme yhtiön omia salivuoroja ja sähköyhtiöiden turnauksiin sekä erilaisiin kävely-, juoksu- ja hiihtotapahtumiin osallistumista. Lomaviikoilla (talvi- ja syysloma sekä pääsiäinen) henkilökunnalla on mahdollisuus vuokrata Vuokatista huoneistoja edullisempaan hintaan.

Jokainen työntekijämme kuuluu työnantajan ottaman vapaaehtoisen, laajan terveysturvan piiriin.

Päihteetön työpaikka

Suur-Savon Sähkö on savuton ja päihteetön työpaikka. Työnantaja tukee tupakoinnista luopumista ja tekee säännöllisesti puhallutuksia. Vuonna 2018 puhallutettiin 120 omaan henkilökunnan tai sopimukseen kuuluvien urakoitsijoiden edustajia. Kaikki puhallutukset saivat tulokseksi 0,0 promillea.

Johtajuuden ja henkilöstön kehittäminen

Henkilöstön keskimääräinen koulutusaika vuonna 2018 oli 12 tuntia työntekijää kohti. Luvussa on mukana järjestelmään kirjatut koulutustunnit.

Kehityskeskustelujen piirissä on koko konsernin henkilökunta. Suur-Savon Sähkön ja Järvi-Suomen Energian kehityskeskustelujen toteutumisprosentti on 68.

Rekrytoinneissa kannustetaan henkilökuntaa hakemaan avautuvia paikkoja. Vuonna 2018 toteutui yksi sisäinen rekrytointi.

Kumppanuusverkoston tukeminen ja kehittäminen

Paikallisyhteistyötä ja vuorovaikutusta edistävät hankkeet

Suur-Savon Sähkö ja Järvi-Suomen Energia olivat vuonna 2018 mukana useissa paikallisyhteistyötä edistävissä hankkeissa.

Suur-Savon Sähkön kaukolämpölaitoksella Juvalla testattiin hevosennälän käyttöä polttoaineena. Kokeilu kuului Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin ja Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopisto LUT:n hankkeeseen. Polttamisella autetaan paikallisia yrittäjiä nälän hävittämisessä ja tuetaan samalla maaseudun elinvoimaa. Hevosennälää on tarkoitus polttaa lämpökeskuksessa jatkossakin.

Suur-Savon Sähkön vesivoimalaitoksen kalatiessä Kissakoskella tehtiin vuosina 2017-2018 järvitaimenen mädinhautontatutkimus. Mätää ja vastakuoriutuneita järvitaimenen poikasia istutettiin koskeen vuoden 2017 aikana. Sähkökoekalastamalla selvitettiin kalatien kalastoa ja järvitaimenen poikastiheyksiä vuosina 2017 ja 2018. Tulosten perusteella mädin tai alkioiden selviytymisprosentti Kissakoskessa oli 70-95 prosenttia. Tulosta voidaan pitää hyvänä ja se on samaa luokkaa kuin vastaavissa muissa järvitaimenen mädinhautontakokeissa. Sähkökalastuksen tulosten perusteella poikastiheys oli kuitenkin pienempi kuin mitä istutetulla mätimäärällä olisi voinut odottaa. Vähäistä poikasten määrää voivat selittää rakennetun koskialueen vähäinen ravinto poikasille ja koskessa viihtyvät mateet, jotka käyttävät muun muassa kalanpoikasia ravinnokseen.

Vuonna 2018 aloitti toimintansa Etelä-Savon valmiusjohtoryhmä, johon myös Järvi-Suomen Energia lähti mukaan. Valmiusjohtoryhmän muita jäseniä aloitusvuonna olivat Etelä-Savon Pelastuslaitos, Poliisi, Sosteri, Essote, Aluehallintovirasto, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Punainen Risti, Elvar, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu ja Mikkelin hiippakunta. Vuonna 2019 tavoitteena on vahvistaa kuntien ja järjestöjen edustusta ryhmässä. Valmiusjohtoryhmän tavoitteena on suunnitella ja kehittää maakunnan toimintaa niin, että jokainen kunta pystyy häiriötilanteissa toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla. Ryhmä rakentaa yhdessä alueellista varautumista poikkeustilanteisiin, kuten varavoiman käytön suunnittelu ja evakuoitipaikkojen kartoittaminen ja suunnittelu.

Paikallisyhteisöihin merkittävän negatiivisesti vaikuttavat toiminnot

Maanomistajille maksettiin lunastuskorvauksia sähköverkon rakentamisesta Uotila-Pertunmaa - alueella. Yhteensä korvauksia maksettiin 52 500 euroa 27 maa-alueen omistajalle.

Suur-Savon Sähkö lakkautti toimipisteensä Kangasniemellä ja Juvalla. Tiloissa toiminut Elvera Oy etsi toiminnalleen uudet työskentelypisteet.

Palvelukumppaneiden ja urakoitsijoiden sosiaalisen ja ympäristövastuun arviointi

Vuonna 2018 auditointiin osana konsernin Työterveys ja -turvallisuus -järjestelmää (TTT) neljän yhteistyökumppanin sosiaalinen ja ympäristövastuu.

Sponsorointi

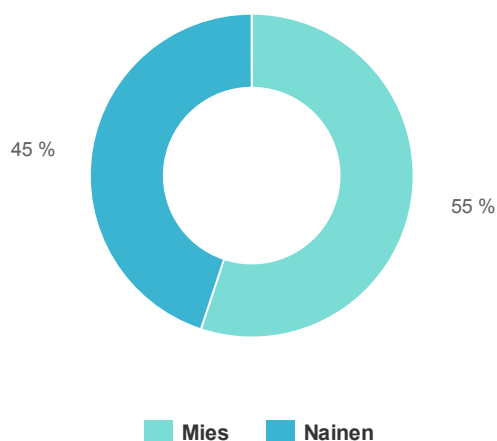
Olemme aktiivisesti mukana edistämässä oman toimialueemme hyvinvointia. Osallistumme tukemalla nuoriso- ja kulttuurikasvatusta, urheiluseurojen nuoriso- ja harrastustoimintaa joukkuelajeissa, sekä ympäristöasioihin kohdistuvaa toimintaa. Tuemme myös pienimuotoisesti yksittäisiä tapahtumia ja kampanjoita. Yhteistyökumppaneitamme vuonna 2018 olivat muun muassa Mikkelin Jukurit, Savonlinnan Pallokerho (SapKo) ja Mikkelin Musiikkijuhlat. Sponsoroinnit kohteet ovat pääasiassa urheilun alueelta, mutta tuemme myös kulttuuria. Tuen kohteet painottuvat Mikkeliin ja Savonlinnaan. Vuonna 2018 tukijana oli pääasiassa Lumme Energia. Vuonna 2019 myös muut konsernin yhtiöt, Suur-Savon Sähkön kaukolämpö ja Järvi-Suomen Energia, aloittavat pienimuotoisen sponsoroinnin.

Tasa-arvo ja henkilöstön monimuotoisuus

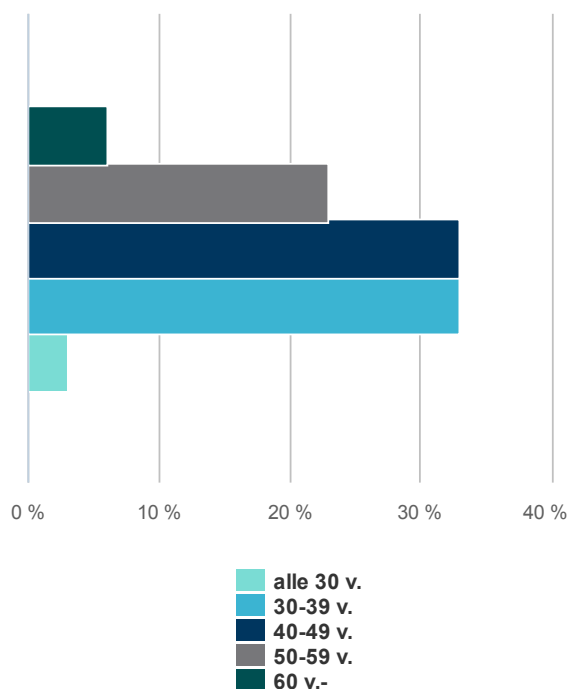
Henkilöstön monimuotoisuus

Henkilöstöä konsernin palveluksessa 31.12.2018 oli 98. Esimiehinä konsernissa työskentelee yhteensä 19 työntekijää.

Henkilöstö sukupuolen mukaan

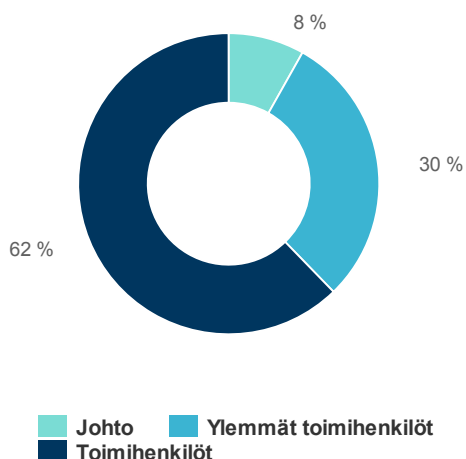

Henkilöstön ikäjakauma

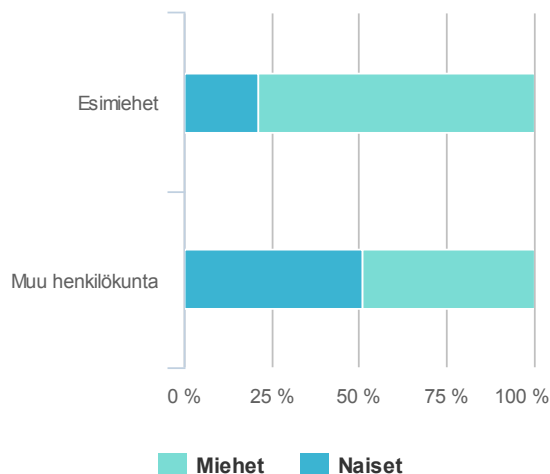

Henkilöstö ryhmittäin

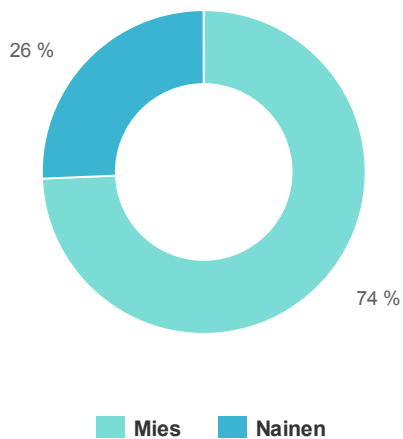

Esimiehet ja muu henkilökunta sukupuolen mukaan

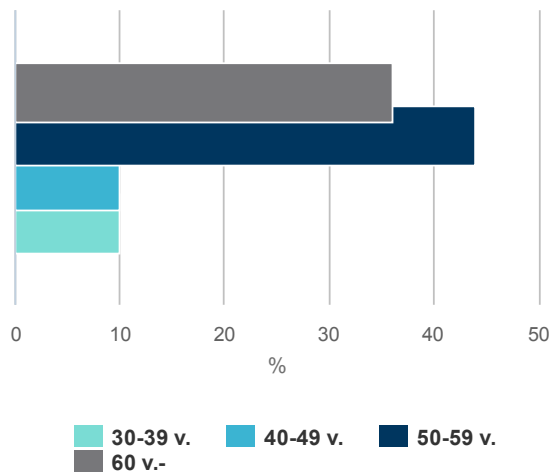

Suur-Savon Sähkö -konsernin hallituksessa (Suur-Savon Sähkö ja Järvi-Suomen Energia) ja hallintoneuvostossa työskentelee yhteensä 39 henkilöä.

Hallitus ja hallintoneuvosto sukupuolen mukaan

Hallituksen ja hallintoneuvoston ikäjakauma

Vastuu ympäristöstä

Ympäristövaikutusten minimointi

Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt

Vuonna 2018 emme työskennelleet suojeleilla luontoalueilla.

Energiatehokkuus ja kiertotalouden tukeminen

Yhteistyökumppanimme kierrättää 100-prosenttisesti käytöstä poistuneet pylväät. Pylväät hävitetään polttamalla Ekokem Riihimäessä.

Urakoitsijamme ovat vuoden 2018 aikana kierrättäneet verkosta poistuvia materiaaleja seuraavasti: pienjänniteilmajohtoa (AMKA) 264 km, keskijänniteilmajohtoa (avojohto) 163 km. Ilmajohtoerottimia ja pylväsmuuntamoita purettiin 305 kpl ja muuntajakoneita purettiin ja kierrätettiin 246 kpl.

Ympäristövahingot

Vuonna 2018 havaitsimme 23 ympäristövahinkoa, jotka kaikki on korjattu lopulliseen muotoonsa.

Tyyppi	Sijainti	Komponentti	Asiantuntijat	Toimenpiteet
Öljyä muuntaja-altaassa	Mikkeli	tehomuuntaja-allas	Fortum Waste Solutions	Puhdistettu
Öljyä muuntaja-altaassa	Joutsa	tehomuuntaja-allas	Delete	Puhdistettu
Öljyä muuntaja-altaassa	Joutsa	tehomuuntaja-allas	Delete	Puhdistettu
Reikä pylväsmuuntajassa	Kangasniemi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Puretun muuntajan kaatuminen	Kulennoinen	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Puretun muuntajan kaatuminen	Vihko	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Puretun muuntajan kaatuminen	Nätki	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu

Puretun muuntajan kaatuminen	Leivonmäki	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Puretun muuntajan kaatuminen	Pirhiänniemi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajien tippuminen kuorma-autosta	Mikkeli	pylväsmuuntaja	Mikkelin kaupunki, pelastusviranomaiset	Kunnostettu
Muuntajavuoto	Hirvensalmi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajavuoto	Suomenniemi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajapylvään kaatuminen	Otava	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajan räjähtäminen	Kuomiokoski	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajan räjähtäminen	Mäntyharju	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajan räjähtäminen	Hillosensalmi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajan räjähtäminen	Suomenniemi	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Rikkoutunut muuntaja	Savonlinna	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Muuntajan kaatuminen	Juva	pylväsmuuntaja	Ramboll	Kunnostettu
Kaivinkoneen hydraulikkaöljyä maantielle	Enonkoski	kaivinkone	Palolaitos	Öljy imeytetty turpeella
Kreosottivalumat	Iskola-Kulennoinen	110 kV puupylväs	Ramboll	Kunnostettu
Kreosottivalumat	Iskola-Kulennoinen	110 kV puupylväs	Ramboll	Ei ole 110 kV johdosta peräisin

Vähäpäästöinen kotimainen energiantuotanto

Suorat kasvihuonekaasujen päästöt

Kaukolämmöntuotannon CO₂ -päästöt

	t, CO2
Puupolttoaineet	129 255
Jyrsinturve	21 116
Palaturve	1 804
Kevyt polttoöljy	3 006
Raskas polttoöljy	1 454
CO ₂ fossiiliset yhteensä	27 379
CO ₂ bio yhteensä	129 255

Kiinteiden polttoaineiden osuus lämmöntuotannossa 95,9 %.

Päästöoikeudet

Konsernin päästöoikeudet (t CO ₂)	Järvi-Suomen Voima Oy	Lämpökeskukset*	Yhteensä
Saatu yhteensä	15 812	418	16 230
Lisäoikeudet/korjaus ed. vuoteen	0	0	0
Siirretty ed. vuodelta	59 171	51 708	110 879
Käytetty	-11 347	-1 629	-12 976
Myyty	-40 000	-33 000	-73 000
Ostettu	0	40 000	40 000
CER (vaihdettavissa päästöoikeuksiksi)	0	0	0
Jäljellä vuoden lopussa	23 636	57 497	81 133

*Suur-Savon Sähkön Savonlinnan lämpökeskukset

Ympäristöperusteiset tuotot ja kustannukset

[Ympäristötilinpäätös 2018](#)

Vastuu liiketoiminnan jatkuvuudesta

Läpinäkyvä ja hyvä hallinto

Arvot

Toimintaamme ohjaavat konsernin kolme arvoa:

Paikallisuus

Toimimme alueemme asiakkaiden parhaaksi. Kehitämme kumppanuuksia, jotka vahvistavat alueen osaamista ja tuovat elinvoimaa.

Vastuullisuus

Ohjaamme asiakkaitamme kestävään energiankulutukseen. Olemme avoimia ja rehellisiä toiminnassamme. Kunnioitamme toisiamme ja asiakkaita. Noudatamme lakeja, sopimuksia ja ohjeita ja kannamme sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun.

Uudistuvuus

Olemme mukana kehittämässä energia-alaa. Innostumme uusista asioista. Kehitämme tuotteita ja palveluita, jotka tuovat lisäarvoa asiakkaillemme.

Hyvät hallintoperiaatteet

Suur-Savon Sähkö Oy:n hallintoneuvosto ja hallitus vastaavat osakeyhtiölain mukaisella tavalla koko konsernin toiminnasta. Yhtiön toimitusjohtaja toimii yhtiön konsernin johtoryhmän puheenjohtajana ja vastaa osakeyhtiölain mukaisella tavalla yhtiön hallitukselle koko konsernin toiminnasta.

Yhtiön hallitus on valmistellut hyvän hallintotavan ohjeiston, [hallinnointikoodin](#). Hallinnointikoodi on luettavissa [www-sivuillamme ssoy.fi](http://www.ssoy.fi).

Taloudellinen kannattavuus

Konsernin tunnusluvut

	2018	2017
Liikevaihto, milj.euroa	148,0	138,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, milj. euroa	18,4	12,9
Investoinnit, milj. euroa	43,7	45,9
Sijoitetun pääoman tuotto % (RONA)	4,5	3,6
Omavaraisuusaste	29,5	31,8

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa yhtiömme valvontajärjestelmää. Sen avulla varmistamme, että liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja että valvonnan toimivuutta seurataan.

Konsernin riskienhallinta- ja suojeluvastuut ovat jaettu seuraavasti:

Yhtiön riskienhallinnan järjestämisestä vastaa hallitus. Hallitus selostaa tietoonsa tulleet merkittävät riskit yhtiön vuosikertomuksessa kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Emoyhtiön hallitus huolehtii siitä, että konsernille on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että yhtiöissä seurataan valvonnan toimivuutta.

Toimitusjohtaja vastaa strategisten riskien tunnistamisesta ja raportoi riskien hallinnan kokonaisuudesta hallitukselle.

Talusojohtaja vastaa omaisuuden ja rahoituksen riskienhallinnasta sekä raportoi niiden vaikutuksesta konsernin tulokseen.

Resurssi johtaja vastaa konsernin turvallisuusjohtamisen koordinoinnista. Siihen kuuluvat mm.

- tietoturvallisuus
- työsuojelu ja työturvallisuus
- kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus
- henkilöstön turvallisuus
- konsernitason valmiussuunnittelu

Linjaorganisaatiot vastaavat aina työturvallisuudesta.

Asiakslähtöisyys

Asiakstyytyväisyystutkimusten tulokset

Järvi-Suomen Energia toteutti asiakstyytyväisyyskyselyn kesällä 2018. Kysely toteutettiin puhelinhaastatteluna ja vastaajia oli 150. Lisäksi lähetettiin sähköpostilla kutsu sähköiseen kyselyyn, jossa vastaajia oli 1007.

Tutkimuksen perusteella asiakkaalle tärkeimmät palvelut ovat häiriötön sähkönjakelu, edullinen hinta ja laskutuksen selkeys. Yleisarvosanaksi Järvi-Suomen Energia sai 3,23 (v. 2017: 3,18), kun alan keskiarvo oli 3,49. Netissä kyselyyn vastanneet antoivat yleisarvosanaksi 2,84.

Henkilöstön palveluasenne ja ongelmanratkaisukyky koettiin hyväksi. Tavoitettavuus ja nopeus nousivat kehityskohteiksi. Viestintäämme pidettiin kiinnostavampana kuin alalla keskimäärin, mutta sujuvaan häiriötiedottamiseen on kiinnitettävä edelleen huomiota. Järvi-Suomen Energia koetaan tulosten perusteella ympäristöystävällisenä, vastuullisena, uudistuvana ja asiantuntevana.

Asiakaspalvelun laatu

Asiakaspalvelun laatua seurataan säännöllisesti. Vastausprosentti eri palveluissa vaihtelee 73-89 prosentin välillä.

Hankintojen vastuullisuus

Hankintojen osalta teemme raportointia seuraavassa, vuoden 2019 raportissa. Konsernissa on tällä hetkellä menossa projekti hankintojen vastuullisuuden kehittämiseksi ja tässä projektissa määritellään myös mittarit ja raportoivat asiat.

Hallituksen toimintakertomus

Konserni

Suur-Savon Sähkö -konsernin muodostavat emoyhtiö Suur-Savon Sähkö Oy sekä tytäryhtiöt: Järvi-Suomen Energia Oy (emoyhtiön omistusosuus 100 %), Lumme Energia Oy (79,4 %) ja Kerienergia Oy (67,0 %). Tytäryhtiöiden toiminta ja talous on selostettu lyhyesti tässä toimintakertomuksessa. Lisäksi konserniin kuuluvat seuraavat emoyhtiön kokonaan omistamat yhtiöt, joilla ei ole varsinaista liiketoimintaa, osalla yhtiöistä on osakeomistuksia:

Anttolan Lämpö Oy, Enonkosken Lämpö Oy, Etelä-Savon Vesi Oy, Hirvensalmen Lämpö Oy, Jaalan Lämpö Oy, Järvi-Suomen Lämpö Oy, Järvi-Suomen Valo Oy, Järvi-Suomen Vesi Oy, Kymppienergia Oy, Kerimäen Lämpö Oy, Leivonmäen Lämpö Oy, Luhangan Lämpö Oy, Mikkelin Energia Oy, Pertunmaan Lämpö Oy, Ristiinan Lämpö Oy, Savonrannan Lämpö Oy, Sulkavan Lämpö Oy, Suur-Savon Sähkökone Oy.

Tilikauden aikana tapahtuneet muutokset konsernirakenteessa

Kerimäen Kaukolämpö Oy:n omistus siirtyi tehdyllä osakekaupalla joulukuussa 2017 kokonaan Suur-Savon Sähkö Oy:n omistukseen. Omistusosuus ennen tehtyä kauppaa oli Savonlinnan kaupungilla 60 %:a ja Suur-Savon Sähkö Oy:llä 40 %:a. Tehdyn osakekaupan johdosta yrityksestä tuli osa Suur-Savon Sähkö -konsernia. Yhtiö sulautettiin Suur-Savon Sähkö Oy:n 31.5.2018. Muilta osin konsernirakenteessa ei vuoden 2018 aikana ole tapahtunut muutoksia.

Arvio yhtiön taloudellisesta asemasta ja tuloksesta sekä toiminnan kehittymistä koskevat tärkeimmät seikat

Konsernin liikevaihto oli 148,0 milj. euroa (138,9 milj. euroa 2017) ja nousi edellisvuodesta 6,5 %. Emoyhtiön liikevaihto oli 67,0 milj. euroa (89,1 milj. euroa 2017). Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 18,4 milj. euroa, joka oli 5,5 milj. euroa edellisvuoden (12,9 milj. euroa) tulosta parempi. Emoyhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli -4,3 milj. euroa (-1,7 milj. euroa 2017). Emoyhtiön kirjaamat tuloverot olivat 2,0 milj. euroa ja konsernissa kirjattiin veroja yhteensä 2,5 milj. euroa. Konsernissa laskennallisten verojen lisäys oli 1,0 milj. euroa. Emoyhtiön tilikauden voitto oli 7,0 milj. euroa (4,6 milj. euroa 2017) ja konsernin tilikauden voitto oli 14,6 milj. euroa (9,7 milj. euroa 2017).

Energiankulutus indikoi yleistä talouden kehitystä valtakunnallisesti ja paikallisesti. Valtakunnallisesti sähkön kulutus kasvoi vuonna 2018 yhteensä 2 %. Suur-Savon Sähkö -konsernin toiminta-alueella sähkön käyttö kasvoi 0,8 %, ja lämpötilakorjattuna pienenemistä oli 0,8 %. Yhtiön verkkoalueella siirretty sähkön määrä oli 1 155 GWh (1 146 GWh 2017). Suur-Savon Sähkö -konsernin sähköverkkoon asennettiin uusia liittymiä 275 (311), mutta vanhoja liittymiä purettiin 176 (189), joten nettomuutos oli 99 (122).

Tukkusähkömarkkinoilla näkyi selvää nousua, tukkusähkön hinnan ollessa 46,8 €/MWh (33,19 €/MWh 2017) Suomen hinta-alueella. Yhden €/MWh muutos tukkusähkömarkkinoilla nostaa Suur-Savon Sähkö -konsernin sähköntuotannon arvoa vuodesta riippuen noin 0,4 - 0,5 miljoonaa euroa. Riskienhallinnallisista syistä tuotannon tuloksen volatiliteettia pienennetään johdannaissojimuksilla, joten spot-hinnan muutokset eivät sellaisenaan siirry tulokseen.

Kaukolämmön myyntiä konsernilla oli 288 GWh (290 GWh 2017). Vuosi 2018 oli lämmitystarveluvulla laskettuna 1,2 % vuotta 2017 lämpimämpi, ja 8,8 % pitkän aikavälin keskiarvoa lämpimämpi. Lämpöasiakkaiden määrä oli vuoden lopussa 1506, vähennystä edellisvuoteen oli 1 asiakas. Lämmin säätila osittain selittää Suur-Savon Sähkö – konsernin alueella kulutetun sähkön ja kaukolämmön kulutuksen pienentyntä tasoa. Yleisen taloudellisen kehittymisen myönteinen vire ei lämpötilakorjatuissa energiankulutusluvuissa tai liittymämäärien kehityksessä ainakaan toistaiseksi näy Suur-Savon Sähkö - konsernin toiminta-alueella.

Toimialueen sähkön, kaukolämmön ja höyryn tuotannossa käytettyjen kotimaisten polttoaineiden osuus oli yhteensä 97,9 %, josta puuta 90,2 % ja turvetta 7,6 %. Öljyn osuus energiantuotannon polttoainekäytössä oli vain 2,1 %. Sähköenergian myynti oli 1 479 GWh, mikä oli 6,1 % edellisvuotta enemmän.

Sähkön tuotantoresurssien tuotannosta 324,2 GWh oli Kymppivoiman kautta omistetuilla osakkuusvoimalaitoksilla tuotettua sähköä. Omalla alueella, Vaajakosken ja Kissakosken vesivoimalaitoksilla tuotettiin 26,4 GWh, sekä Järvi-Suomen Voima Oy:n osakkuusvoimalaitoksella tuotettiin 61,7 GWh. Sähkön tuotanto omilla ja osakkuusvoimalaitoksilla oli yhteensä 412 GWh (449 GWh 2017).

Konsernin henkilöstökuluihin sisältyy vuoden 2018 tulospalkkiovaraus 0,4 milj. euroa. Vuoden 2018 tulospalkkiot vastaavat konsernissa keskimäärin 17 päivän palkkaa. Tulospalkkiot maksetaan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen keväällä 2019.

Suunnitelman mukaiset poistot emoyhtiössä olivat 25,5 milj. euroa. Lisäpoistoa kirjattiin 5,2 milj. euroa. Emoyhtiön kokonaispoistot olivat 57,2 % EVL:n mukaisista enimmäispoistoista. Konsernin suunnitelman mukaiset poistot olivat 25,6 milj. euroa (24,0 milj. euroa 2017).

Emoyhtiön liikevoitto oli -2,7 milj. euroa ja konsernin liikevoitto 20,2 milj. euroa. Rahoituskulut olivat emoyhtiössä 0,9 milj. euroa ja konsernissa 1,0 milj. euroa. Yhtiön johto on arvioinut pysyviin vastaaviin sisältyvien osakkeiden tuotto-odotuksia ja päättänyt tehdä Suomen Energiavarat Oy:n osakkeisiin liittyen 3 milj. euron arvonalennuksen. Arvonalennus on esitetty tuloslaskelmassa kohdassa rahoituskulut. Emoyhtiö sai osinkoja Suomen Energiavarat Oy:ltä (VAPO-omistus) 1,1 milj. euroa sekä Voimapiha Oy:ltä (Ruotsin Kraftgården AB -osuuksia) 1,0 milj. euroa. Emoyhtiön tulokseen kirjattiin 18,5 milj. euron suuruinen konserniavustus tytäryhtiö Järvi-Suomen Energia Oy:ltä.

Konsernin kokonaisinvestoinnit olivat 43,7 milj. euroa, josta sähkön siirto- ja jakeluverkon osuus oli 40,3 milj. euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 38,4 milj. euroa. Sähkön toimitusvarmuutta parannettiin konsernissa kaapeloimalla taajamien syöttöjohtoja ja siirtämällä haja-asutusalueilla verkkoa mahdollisuuksien mukaan teiden varsille. Taajamien maakaapelointi toiminta-alueella on liki valmis. Säävarman verkon rakentaminen jo nyt näkyy myönteisenä kehittymisenä sähkön toimitusvarmuuden paranemisena. Toimintavuoden aikana ei ollut merkittäviä luonnonolosuhteista aiheutuneita häiriöitä.

Liittymismaksujen lisäys konsernissa oli 1,7 milj. euroa. Liittymismaksut konsernitaseessa olivat 162,7 milj. euroa. Taseen loppusumma oli emoyhtiössä 508,4 milj. euroa ja konsernissa 519,7 milj. euroa.

Konsernissa lyhennettiin lainoja tilikaudella 24,0 milj. euroa, josta eläkelainojen osuus oli 0,9 milj. euroa. Uusia lainoja nostettiin 64,0 milj. euroa.

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	Konserni		Emoyhtiö			
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Liikevaihto milj. €	148,0	138,9	146,3	67,0	89,1	119,8
Liiketulos %	13,6	10,8	16,4	-4,0	1,9	3,7
Sijoitetun pääoman tuotto (RONA)	4,5	3,6	6,9	-0,1	0,3	1,6
Omavaraisuusaste %	29,5	31,8	33,1	33,2	35,0	37,8
Quick Ratio	1,5	0,7	0,9	1,6	0,9	0,9

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Suur-Savon Sähkö Oy möi Punkavoima Oy:n osakkeet Savonlinnan kaupungin omistamalle Kiinteistö Oy Punkaharjun Nobelinniemielle 31.05.2018.

Sähkönsiirtohintoja nostettiin 1.7.2018 noin 8 %. Tariffikorotuksen taustalla on siirto- ja jakelutoiminnan investointien aiheuttaman ulkoisen lainatarpeen pienentäminen. Järvi-Suomen Energia Oy:lle myönnettiin jatkoaikaa säävarman verkon rakentamiseksi. Jatkoaika tarkoittaa, että takaraja siirtyi vuodesta 2028 vuoteen 2036.

Kaukolämpötoiminnan tariffeissa siirryttiin kausihinnoitteluun 1.7.2018. Kausihinnoittelun hintatasot asetettiin siten, ettei sillä normaalivuoden tapauksessa ole vaikutusta kaukolämmön liikevaihtoon tai liikevoittoon. Kausihinnoittelu huomioi aiempaa tarkemmin lämmöntuotannon todelliset kustannukset ja kannustaa asiakkaita paremmin energian säästöön.

Vaasan kuljetuskanava Oy toimitti Mäntyharjulle uuden kattilan apulaitteineen. Uusi kattila ja apulaitteet sijoitettiin vanhaan lämpölaitosrakennukseen.

Taloushallinnon operatiiviset toiminnot ulkoistettiin Azets Insight Oy:lle 1.12.2018.

Konsernin lainasalkusta iso osa kilpailutettiin kesän 2018 aikana, ja varmistettiin rahoitus lähivuosien investointiohjelmalle kilpailukykyisellä rahan hinnalla.

Strategia

Konsernin toimintaa ohjaa joulukuussa 2017 hyväksytty strategia konsernin toiminnan kehittämiseksi vuosille 2018 – 2022. Strategian perusoletuksena on käynnistyneen talouden nousukauden jäävän lyhytkestoiseksi ja siirryttävän uuteen taantumajaksoon 2020 luvun alkupuolella.

Konserni keskittyy yhdyskunnan perusinfrastruktuurin rakentamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen siten, että 'haltuun uskotusta omaisuudesta' pidetään huolta ja yhdyskunnan perusinfrastruktuuriin liittyvän liiketoiminnan arvoa kehitetään myönteisesti.

Konsernin pääomavaltaisissa toiminnoissa terävöitetään entisestäänkin investointitehokkuuden parantamista, kumppanusmallien kehittämistä, sekä huoltovarmuuden parantamista.

Pääomavaltaisissa liiketoiminnoissa sijoitetun pääoman tuotto on laadullisten kriteerien ohella määräävä mittari.

Työvoimavaltaisissa liiketoiminnoissa haetaan tehokkuuteen tähtääviä rakenteita tavoitellen 'jokaiselle tunnille tulee tuottavaa työtä'. Tämä tarkoittaa toimintojen yhdistämistä, kumppanuuksien rakentamista, sekä ulkoistuksia.

Konsernirakenteen kehittyessä nämä linjaukset johtavat siihen, että sähkön siirtoliiketoiminnan, tuotantoliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan organisaatiot konsernissa kehittyvät enenevässä määrin tilaajaorganisaatioiksi ja Elvera Oy:n sekä Lumme Energia Oy:n muodostaminen, sekä taloushallinnon ulkoistus, ovat esimerkkeinä tuottavuutta ja tehokkuutta hakevista rakenteista työvoimavaltaisissa toiminnoissa.

Konsernitalouden johtamista ohjaa operatiivisen tehokkuuden ja kannattavan kasvun hakeminen siten, että investointien edellyttämä velkaantuminen saadaan konsernitasolla pidettyä maltillisena.

Energiantuotantolaitteistoja kehitetään huoltovarmuuden, kehittyvien teknologioiden, sekä asiakastarpeiden mukaisesti. Kaukolämpöliiketoiminnan osalta lämpökattiloiden uusiminen tulee jatkossakin olemaan jatkuvaa toimintaa.

Sähköntuotantoresurssien osalta perinteisten sähköntuotantomuotojen kannattavuus, sekä tulevaisuuden näkymät ovat heikentyneet. Tuulivoiman kannattavuus sen sijaan on parantunut. Hankekehitystä kannattaa pitää vireillä mahdollisten tukkusähkön hinnannousujen sekä ennakoitujen uusiutuvan energian uusien tukimuotojen varalta.

Vuodelle 2018 konsernin johtamisen painopisteiksi nostettiin i) kannattavan kasvun ja operatiivisen tehokkuuden hakeminen, ii) johtamisjärjestelmän kehittäminen, iii) kumppanuuksien hallintamallin kehittäminen. Toiminnan ja kehityksen läpäisevä teema on digitalisaatio, joka konkretisoi omien toimintaprosessien tiedon parempana hyödyntämisenä, mutta myös uusina tuotteina ja parempana palveluna asiakkaille. Nämä ovat edelleen relevantit painopisteet myös vuodelle 2019.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Järvi-Suomen Energia Oy, Kymenlaakson Sähköverkko Oy, Lappeenrannan Energiaverkot Oy sekä Elvera Oy ilmoittivat helmikuussa 2019 perustavansa yhteisen uuden osakeyhtiön, jonka tarkoituksena on keskittää sähkön siirto- ja jakeluverkkojen käyttökeskustoiminta, sekä mahdollistaa aiempaa tehokkaamman viankorjaus- ja kunnossapitotoiminnon. Uuden yhtiön arvioidaan aloittavan toimintansa keväällä 2019.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taloudellinen kehitys

Energialiiketoiminnan perinteiset liiketoiminta-alueet, kuten sähkön siirto ja jakelu, kaukolämpötoiminta, sekä sähkön tuotanto ovat sidoksissa yleiseen talouden kehittymiseen. Talouden nousu- ja laskusuhdanteet heijastuvat usein energialiiketoiminnan volyymeihin ja katteisiin. Yleinen talouden nousu on heijastunut sähkön tukkumarkkinahintoihin nostavasti, mikä luo lähivuosille maltillisia positiivisia odotuksia Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantoresurssien tuloskehityksen osalta. Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantoresurssit ovat jo nyt hyvin vähäpäästöiset ja ensivuositymmenen alkupuolella liki kokonaan hiilidioksidivapaata vesivoimaa, ydinvoimaa, sekä uusiutuvilla puupolttoaineilla tuotettua sähköä. Kun samaan aikaan eurooppalaisen päästöoikeusmarkkinan hintataso on noussut voimakkaasti, mahdollisesti pysyväluonteisestikin, vähäpäästöiseksi kehitetty Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantokapasiteetti hyötyy tästä kehityksestä.

Sähkön siirtoliiketoiminnassa on astuttu ainakin toistaiseksi lievästi pienenevien volyymien aikaan. Tuottavuus ei sähkön siirtoliiketoiminnassa enää tule orgaanisen volyymin kasvun kautta. Siirtoliiketoiminnan tuottavuutta määrittelee keinotekoisien kilpailuelementin monopoliliiketoimintaan tuonut sähkön siirtoliiketoiminnan valvontamalli, sekä liiketoiminnan optimointi tuota valvontamallia vasten. Siirtoliiketoiminnan tuottopotentiaali valvontamallin myötä tapahtuu verkoston arvoa mahdollisimman tehokkain investoinnein nostamalla, sekä operatiivista tehokkuutta jatkuvasti parantamalla. Meneillään oleva sähkön siirtoliiketoiminnan valvontamallin valvontajakso antaa kohtuulliset edellytykset jopa parantaa Suur-Savon Sähkö- konsernin sähkön siirto- ja jakelutoiminnan kannattavuutta.

Sähkön myyntitoiminnassa ennakoidaan kilpailun edelleen kiristyvän. Toimialalla on yli seitsemänkymmentä vähittäismyymää. Vähittäismyyjien määrän odotetaan pienenevän rajusti lähivuosien aikana. Menestystekijöitä kilpailun kiristyessä on kustannuskilpailukyvyyn kehittyminen kilpailijoita nopeammin, skaalautuvuutta ja kehityskykyä erityisosaamisalueisiin omaavan liiketoimintamallin kehittäminen, sekä innovatiivisuus asiakkaille tuotettavan lisäarvon luomiseen. Lumme Energia Oy muodostettiin erilliseksi vähittäismyyntiyhtiöksi 1.9.2017, omistajiensa Suur-Savon Sähkö Oy:n ja Etelä-Savon Energia Oy:n luovuttaessa vähittäismyyntitoimintansa perustettuun yhtiöön. Tämä rakenne tukee ketteryyttä, markkinaehtoisuutta ja antaa mahdollisuuksia suuruuden ekonomian saavuttamiseen. Lumme Energia Oy:n on välttämätöntä kehittää liiketoimintamallia skaalautuvaan ja tehokkaaseen suuntaan ja aktiivisesti haettava yritysjärjestelykumppaneita.

Suur-Savon Sähkö -konsernissa vieraan pääoman osuus kasvaa sähkön siirto- ja jakeluverkostojen ja energiantuotantokapasiteetin investointien vuoksi. Lainasalkun kasvaessa markkinakorkojen kehittyminen on aiempaa merkittävämmässä roolissa rahoituskulujen näkökulmasta.

Perustuen sähkön tukkumarkkinahintojen nousuun, sekä sähkön siirtoliiketoiminnan investointien myötä nousevaan sallittuun tuottoon, konsernin taloudellisen tuloksen odotetaan lievästi nousevan vuoden 2019 aikana. Sitä seuraavien vuosien osalta keskeinen epävarmuus liittyy yleiseen talouden kehittymiseen.

Operatiivisen toiminnan tehostamisen myötä saavutettavat taloudelliset säästöt ovat tärkeitä, ei pelkästään tuloksenteon turvaamisen, vaan ennen kaikkea rahoituksellisen aseman parantamisen myötä. Lähtökohtaisesti tulorahoitus ei riitä konsernin investointien kattamiseen, mutta toimimalla mahdollisimman tehokkaasti sekä investoinneissa, että operatiivisessa toiminnassa, voidaan vaikuttaa konsernin velkaantumiseen vuoteen 2036 ulottuvan säävarman verkon rakentamisen takarajan puitteissa.

Liiketoimintojen laajentaminen

Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnot tulevat kehittymään kumppanuuksien kautta uusiin asiakkaille tarjottaviin tuotteisiin. Eri liiketoiminnoissa on aktiivista liiketoiminnan yhteistyön kehittämiseen liittyvää pohdintaa ja valmistelua. Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnoista kaikissa pätevät teollisen logiikan lainalaisuudet, suuruuden ekonomian tehokkuuden ja suuruuden tuoman kehityskyvyn osalta. Tämä osaltaan ohjaa tulevaisuuden suunnitelmia energiatoimialan yrityksissä ja pitää huomioida myös Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnan kehittämisessä. Säävarman sähkön siirto- ja jakeluverkon rakentamisen yhteydessä Järvi-Suomen Energia Oy rakentaa samalla myös valokuituverkon runkoverkkoa. Tästä arvioidaan tulevan tulevaisuudessa oma kasvava liiketoiminta-alue konsernirakenteeseen.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa jatkui pienjänniteverkon tasasähkönsiirtoon liittyvä tutkimushanke (Low-Voltage Direct Current, LVDC). Järjestelmään asennetulla akustolla on saatu käytännön kokemusta. Akuston toiminnan seurannalla selvitetään energiavarastojen toimintaa aidoissa jakeluverkko-olosuhteissa. Järjestelmää on tarkoitus edelleen täydentää aurinko- tai tuulivoimalaitteistolla, jolloin järjestelmä olisi lähellä älyverkon rakennetta. Aurinkopaneelin toteutus järjestelmään toteutettiin vuoden 2018 alussa. Älyverkot sisältävät sähkövarastoja ja pienimuotoisia tuotantolaitteistoja, joiden on tarkoitus toimia itsenäisesti silloin, kun yhteys muuhun jakeluverkkoon on poikki.

Lisäksi konserni on edelleen ollut mukana laajemmassa sähkötekniikan tutkimuspoolissa yhdessä muiden Itä-Suomen haja-asutusalueen energiayhtiöiden (R4) kanssa. Pooli toteuttaa useita tutkimushankkeita, joiden tuloksia voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Vuoden 2018 lopussa valmistui R4-ryhmän kanssa yhteistyössä toteutettu 'Sähköasiakas 2030' tutkimushanke, joka antoi lisätietoa sähkön käytön muutosten ja esimerkiksi mikrotuotannon sekä sähköisen liikenteen odotetuista vaikutuksista sähkön siirto- ja jakeluverkkotoimintaan pitkällä aikavälillä. Tutkimustieto on tärkeää suunniteltaessa tulevaisuuden sähkön siirto- ja jakeluverkkotoimintaa.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallintatyö on osa konsernin vuosisuunnittelua sekä johtamista. Riskienhallintapolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on sekä oman, että ulkopuolisen henkilöstön turvallisuus ja sen parantaminen, sekä tavoitteiden toteutumista estävien riskien hallinta. Konsernin sisäisen valvonnan periaatteet koskevat kaikkia konsernissa työskenteleviä.

Keskeisimmät ja todennäköisimmät yksittäiset riskit johtuvat sääilmiöistä. Myrskyt ja lumikuormat voivat heikentää tulosta korjauskustannusten ja lain määräämien vakiokorvausten takia.

Toiminta perustuu aikaisempaa enemmän tiedon ja tietovirtojen hallintaan. Tiedon säilyvyyden turvaaminen, tiedon yhtenäisyyden ja oikeellisuuden varmistaminen eri käyttötarkoituksissa, sekä tietojärjestelmien jatkuvuuden turvaaminen on liiketoiminnan kannalta kriittistä.

Tietojärjestelmien kriittisyys korostuu poikkeusolosuhteissa. Verkostojen ohjaus-, puhelin- ja työnhallintajärjestelmät ovat kriittisiä suurhäiriöiden tehokkaassa hoidossa. Myös asiakastiedotukseen liittyvä häiriöinfo ja siihen liittyvää tekstiviestipalvelua voidaan pitää keskeisenä poikkeusolojen järjestelmänä. Näiden mahdollinen vikaantuminen vähintäänkin hidastaa verkon vikojen korjausta. Näihin riskeihin liittyvien vaikutusten rajaamiseksi valmiussuunnitelmassa on esitetty toimintamallit kyseisten tilanteiden varalle.

Uusi sähkömarkkinalain sääntelymalli otettiin käyttöön 1.1.2016. Malli itsessään sisältää mahdollisuuden uusia sähköverkkoa toimitusvarmuusvaatimusten mukaisesti. Sähkömarkkinalaki johtaa käytännössä investointien toteuttamiseen vahvempiin ja kalliimpiin ratkaisuihin, kuin mitä ilman sähkömarkkinalakia toteutettaisiin. Sähkömarkkinalain mahdollistaman kohtuullisen sallitun tuoton pysyvyys on liiketoimintariski. Mikäli säävarman verkon rakentamisessa velkaannutaan paljon ja sitten lainsäädännön sallima kohtuullinen tuotto rajattaisiinkin matalammalle tasolle, liiketoiminnan kassavirta voi muodostua ongelmaksi. Viitteitä sähkömarkkinalain muutoksista ei kuitenkaan kirjoitushetkellä ole.

Merkittävimmät henkilöturvallisuusriskit liittyvät liikenteeseen ja pylvästyöskentelyyn. Myös myrskyt lisäävät merkittävästi henkilöriskin mahdollisuutta, koska verkon korjauksen yhteydessä joudutaan liikkumaan ja työskentelemään vaativissa olosuhteissa.

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea liiketoimintastrategian tavoitteiden saavuttamista. Merkittävin suojattava liiketoimintariski on sähkön hintariski. Sähkömarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa pääasiassa konsernin tuotanto- ja myyntiliiketoimintoihin. Lyhyellä aikavälillä sähkön hintaan pohjoismaisilla markkinoilla vaikuttavia tekijöitä ovat vesitilanne, tuulivoiman vaihtelu, lämpötila, päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinta, sekä valtioiden välinen sähkön vienti- ja tuontitilanne. Yhtiö suojautuu sähkön hintariskejä vastaan tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin, että hankinnan osalta. Suojaustoimintaa varten konserniyhtiöt noudattavat hyväksytyjä energiakaupan ja – hankinnan riskienhallintapolitiikkaa, jonka toteutumista valvotaan systemaattisesti.

Konsernin korolliset velat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia lainoja, jolloin markkinakorkojen mahdollinen nousu voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla konsernin tuloskehitykseen. Yhtiö suojautuu markkinakorkojen muutoksia vastaan koronvaihtosopimuksilla. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävä osa vieraan pääoman ehtoista lainoista on suojattu koronvaihtosopimuksilla, tai kiinteillä korkosopimuksilla.

Yhtiöllä on 20,26 %:n omistusosuus Mankala-periaatteella toimivassa Kymppivoima Oy:ssä. Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöllä on oikeus osakesarjakohtaisesti yhtiön tuottamaan sähkөөn. Yhtiö vastaa osakesarjakohtaisesti yhtiön sähkön hankintakustannuksista, jotka muodostuvat muuttuvista kustannuksista, kiinteistä kustannuksista, poistoista ja rahoituskustannuksista. Rahoituskustannuksiin vaikuttavat myös Kymppivoima Oy:n tekemät korkojohdannaissopimukset.

Yhtiö varautuu vahinkoriskeihin tavanomaisten omaisuus- ja vastuuvakuutusten avulla.

Suur-Savon Sähkö -konsernin henkilöstö on toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä. Työterveyttä ja -turvallisuutta vaarantavat riskitekijät ovat lähinnä henkiseen kuormitukseen ja jaksamiseen liittyviä riskejä. Henkisen työkyvyn tukemisen näkökulmasta tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa on keskeistä.

Konsernissa valmistellaan työterveys ja -turvallisuusjärjestelmä sertifiointivalmiuteen vuoden 2019 aikana. Vastuullisen työnantajan vastuu henkilöstöstä ulottuu myös palveluntarjoajien organisaatioihin ja kumppaneille tehdään säännöllisesti työterveys-turvallisuusauditointeja.

Vuoden 2017 alussa astui voimaan uusi eläkelaki, joka nosti eläkeikä. Työurien jatkaminen loppupäästä haastaa organisaatiot tukemaan työkykyä uudella tavalla. Toimintamalleja työn kuvan kehittämiseksi 'senioritehtäviin' ei vielä ole, mutta tarve sille on tunnustettu. Vuonna 2018 käynnistettiin ikäjohtamisohjelman pilottiryhmä, jossa on osa konsernin viisikymmentä vuotta täyttäneistä henkilöistä. Ikäjohtamisryhmässä etsitään yksilöllisiä työkykyä turvaavia ja vahvistavia toimintamalleja.

Konsernissa toimii henkilöstötoimikunta, joka on työnantajan ja työntekijöiden edustajien välinen foorumi, jossa toteutetaan vuorovaikutusta ja informointia kaksisuuntaisesti työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella:

	2018	2017	2016
Emoyhtiö	31	64	79
Konserni	109	106	142

Tilikauden palkat ja palkkiot milj. euroa:

	2018	2017	2016
Emoyhtiö	2,21	3,43	3,88
Konserni	5,72	5,22	6,59

Tilikauden aikana maksetut rahapalkat olivat emoyhtiössä 2,3 milj. euroa (3,4 milj. euroa 2017) ja konsernissa 6,0 milj. euroa (5,4 milj. euroa 2017).

Suur-Savon Sähkö Oy:n palveluksessa oli vakinaisesti vuoden 2018 alussa 32 henkilöä ja konsernissa vastaavasti 108 henkilöä. Vuoden lopussa vastaava henkilömäärä oli emoyhtiössä 28 ja konsernissa 98. Näistä osa-aikatyötä tekeviä oli emoyhtiössä 0 ja konsernissa 4 henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen luku on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kesäharjoittelijoita oli emoyhtiössä 2 henkilöä ja konsernissa 3 henkilöä. Eläkkeelle siirtyi emoyhtiössä 2 henkilöä ja konsernissa 5 henkilöä.

Vuonna 2018 oli käytössä kaikissa konserniin kuuluvissa yhtiöissä ja yksiköissä tulospalkkiojärjestelmä, joka perustui konsernin toiminnallisiin tavoitteisiin.

Yhteiskuntavastuu ja ympäristö

Ympäristökulut ja aktivoitunut ympäristömenot on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konsernissa on laadittu erityinen vastuullisuusohjelma, jossa on tarkasteltu yritys vastuuta eri näkökulmista ja asetettu tavoitteita yritys vastuun kehittämisessä. Yritysvastuu- ja ympäristötiedot julkaistaan kevään 2019 aikana osana vuosikertomusta yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.ssoy.fi.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 26.407.141,87 euroa, josta tilikauden voitto on 6.996.186,85 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään:

- osinkona jaetaan 90,00 euroa/osake, yhteensä	6 779 160,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	<u>19 627 981,87 euroa</u>
	26 407 141,87 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön osakkeet

Emoyhtiössä on 77 708 nimellisarvotonta osaketta sekä yksi osakelaji; kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Maksimi äänimäärä on 10 % yhtiökokouksessa edustetuista äänistä. Emoyhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei ole äänioikeutta. Osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen 13 §:n lunastuslauseke ja 14 §:n osakkeiden lunastusvelvollisuus.

Omat osakkeet

Yhtiöllä oli tilikauden lopussa hallussaan 2 384 hankittuja ja lunastettuja omia osakeitaan. Omien osakkeiden osuus osakepääomasta on 3,1 %. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Yhtiö käytti tilikauden aikana yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukaista lunastusoikeuttaan lunastamalla yhden osakkeen.

Hallinnointiperiaatteet

Suur-Savon Sähkö Oy noudattaa listaamattomalle yhtiölle soveltuvien osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Suur-Savon Sähkö Oy:n hallinnointikoodi sekä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ylläpidetään yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.ssoy.fi kohdassa Yritys – Hallinto ja johtaminen.

Tietoja yhtiön organisaatiosta, johdosta ja tilintarkastajista

Yhtiön osakeomistus kertomusvuoden lopussa oli omistajaryhmittäin:

Omistaja ryhmä	Omistajien määrä	Osakkeiden määrä	% pääomasta
Kunnat	18	46 445	59,77
Seurakunnat	3	3 980	5,12
Muut yhteisöt ja yritykset	20	20 448	26,31
Yksityiset	341	4 451	5,73
Yhteensä	382	75 324	96,93
Yhtiön hallussa		2 384	3,07
Yhteensä		77 708	100,0

Varsinainen yhtiökokous 25.4.2018 yhtyi hallituksen esitykseen voiton käytöstä ja päätti hallituksen esityksen mukaisesti jakaa tilivuodelta 2017 osinkoina 60 euroa osakkeelta, yhteensä 4.519.500,00 euroa.

Yhtiökokous valitsi uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi erovuoroisten tilalle; Petra Huupponen, Keijo Suomalainen, Timo Pulkkinen, Anja Kauppinen, Pekka Laitinen ja Juha Hiekkanen. Erovuorossa olevista jäsenistä; Jaakko Mattila, Jukka Ollikainen, Lasse Partanen, Arto Seppälä, Jaana Vartiainen ja Ari Yli-Teevahainen valittiin uudelleen hallintoneuvoston jäseniksi. Valittujen hallintoneuvoston jäsenten toimikausi kestää vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 7.6.2018 puheenjohtajaksi Jukka Ollikaisen ja varapuheenjohtajaksi Lasse Partasen. Hallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi uudelleen Heikki Pärnänen, Matti Kunnas ja Tiina Snicker. Hallintoneuvosto valitsi hallituksen puheenjohtajaksi edelleen Jaakko Hännisen ja varapuheenjohtajaksi Tiina Snickerin.

Yhtiön hallintoneuvostoon kuuluivat kertomusvuoden päättyessä (suluissa erovuosi):

Jukka Ollikainen, puheenjohtaja, kunnanjohtaja, Mäntyharju (2021)
 Lasse Partanen, varapuheenjohtaja, maanviljelijä, Sulkava (2021)
 Jarkko Fågel, yrittäjä, Hartola (2019)
 Juha Hiekkänen, yrittäjä, Toivakka (2021)
 Heidi Honkanen, maatalousyrittäjä, Hirvensalmi (2019)
 Risto Huuhka, konduktööri, Pieksämäki (2020)
 Petra Huupponen, metsänhoitaja, Rantasalmi (2021)
 Antti Häkkänen, oikeusministeri, Mäntyharju (2019)
 Marja Kauppi, fysioterapeutti, Mikkeli (2020)
 Anja Kauppinen, talouspäällikkö, Hankasalmi (2021)
 Tuomo Kärnä, insinööri, Luhanka (2020)
 Heli Laamanen, maatalousyrittäjä, Savonlinna (2019)
 Pekka Laitinen, maa- ja metsätalousyrittäjä, Savonlinna (2021)
 Jari Liukkonen, maaseutuyrittäjä, Pertunmaa (2019)
 Timo Loikkanen, yrittäjä, Enonkoski (2020)
 Olli Luukkonen, metsätalousinsinööri, Puumala (2019)
 Jaakko Mattila, taksiyrittäjä, Juva (2021)
 Tapani Nykänen, maatalousyrittäjä, Savonlinna (2020)
 Matti-Pekka Parkkinen, autoilija, Savonlinna (2020)
 Timo Pasonen, yrittäjä, Juva (2019)
 Tapio Paunonen, myymäläpäällikkö, Juva (2019)
 Timo Pulkkinen, työpäällikkö, Savonlinna (2021)
 Minna Pöntinen, tradenomi, Mikkeli (2020)
 Armi Salo-Oksa, yrittäjä, Mikkeli (2019)
 Arto Seppälä, kunnallisneuvos, Mikkeli (2021)
 Eero Sistonen, toiminnanjohtaja, Rantasalmi (2020)
 Keijo Suomalainen, verkostoasentaja, Joutsa (2021)
 Jaana Vartiainen, lastentarhanopettaja, Mikkeli (2021)
 Ari Yli-Teevahainen, yrittäjä, Heinola (2021)

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden päättyessä (erovuorovuosi):

Jaakko Hänninen, puheenjohtaja, pitäjänneuvos, Juva (2019)
 Tiina Snicker, varapuheenjohtaja, talouspäällikkö, Mikkeli (2020)
 Sakari Ainali, musiikinopettaja, Toivakka (2019)
 Matti Kunnas, laamanni, Mikkeli (2020)
 Heikki Pärnänen, agrologi, Savonlinna (2020)
 Juhani Talikka, toimitusjohtaja, Hartola (2019)

Varsinaisen yhtiökokouksen 25.4.2018 valitsevat tilintarkastajat ovat:

Juho Himanen, KHT, Mikkeli
 Jukka Lievonen, KHT, Savonlinna
 Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, KHT, JHT, Oulu

Varatilintarkastajat:

Harri Jylhä, KHT, Savonlinna
 Arto Saarinen, KHT, Jyväskylä

Järvi-Suomen Energia Oy

Järvi-Suomen Energia Oy toimii osana Suur-Savon Sähkö -konsernia. Yhtiön omistaa Suur-Savon Sähkö Oy. Järvi-Suomen Energia Oy harjoittaa emoyhtiöltä vuokraamissaan verkoissa alue- ja jakeluverkkotoimintaa ja toimii näiden verkkojen verkonhaltijana omalla vastualueellaan. Liikevaihto oli 100,1 milj. euroa, joka oli edelliseen vuoteen nähden 9,0 milj. euroa pienempi. Siirtohinnoista johtuva liikevaihto kasvoi 2,8 milj. euroa. Kasvu johtui heinäkuun alussa toteutetusta siirtohintojen korotuksesta. Verkostoinvestointeja valmistui edellisvuotta vähemmän, jotka alensivat liikevaihtoa 12,1 milj. euroa. Jakelualueen pienenevän väestömäärän ja kasvavan pientuotannon takia liikevaihdon kasvua siirtovolyymien kautta ei ole näköpiirissä.

Toimitusvarmuustavoitteiden saavuttamiselle haettiin jatkoaikaa kesällä 2016 ja päätös asiasta saatiin huhtikuussa 2018. Päätös oli lain sallimien raamien mukaisesti pisin mahdollinen. Päätöksen mukaan kaikkien asiakkaiden sähkön laadun tulee olla toimitusvarmuusvaatimusten mukainen 2036 loppuun mennessä. Lain ensimmäinen välitavoite edellyttää, että vuoden 2019 loppuun mennessä 50 prosentilla vakituisista asiakkaista ei ylity taajamissa 6 tunnin häiriöaika tai haja-asutusalueella 36 tuntia. Tällä hetkellä lain edellyttämä välitavoite täyttyy jo noin 60 prosentilla vakituisista asiakkaista.

Sähköhäiriöiden määrä oli lähivuosien pienin ja asiakkaiden kokema keskimääräinen häiriöaika oli historian pienin (SAIDI 4,4 tuntia/asiakas, vuonna 2017 2,1).

Yhtiön tulos oli budjetoitua parempi ja tähän oli syynä häiriökorjauskustannusten ja ennakoivan verkoston kunnossapidon alittuminen.

Tilinpäätökseen on kirjattu 18,5 milj. euron konserniavustus emoyhtiölle.

Vakituisen henkilökunnan määrä oli tilikauden lopussa 24.

Hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden päättyessä:

Martti Lappalainen, hallituksen puheenjohtaja
Osmo Anttalainen, hallituksen jäsen
Mikko Hentinen, hallituksen jäsen
Juha Korpijärvi, hallituksen jäsen

Hallitus kokoontui vuoden aikana 6 kertaa.

Tilintarkastajina toimivat:

Tilintarkastus Inkeröinen & Himanen Oy, päävastuullinen tarkastaja Juho Himanen, KHT
KPMG Oy Ab, päävastuullinen tarkastaja Antti Kääriäinen, KHT, JHT

Lumme Energia Oy

Lumme Energia Oy toimii osana Suur-Savon Sähkö –konsernia. Yhtiön omistaa Suur-Savon Sähkö Oy (omistusosuus 79,4 %) ja Etelä-Savon Energia Oy (omistusosuus 20,6 %). Lumme Energia Oy:n toimialana on energian tuotanto, hankinta ja myynti, tähän liittyvä palvelu- ja muu liiketoiminta, energian tuottamiseen ja käyttöön liittyvät järjestelmät sekä konsultaatio. Yhtiön kotipaikka on Mikkeli. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 27.6.2017 ja varsinainen liiketoiminta on käynnistynyt 1.9.2017. Nyt raportoitu tilikausi on yrityksen ensimmäinen koko vuoden kestävä ja vertailutietona vuodelta 2017 esitetyt luvut ovat kausilta 9-12/2017.

Sähkön vähittäismarkkinatilanne jatkui koko vuoden tiukkana, mutta siitä huolimatta Lumme Energian asiakasmäärä kääntyi nousuun kesällä 2018. Volyyymi pysyi kutakuinkin ennallaan. Lumme Energiassa vuosi 2018 oli voimakkaan kehittämisen aikaa. Yhtiön brändi on uusi ja sen tunnetuksi tekemistä jatkettiin sekä valmistauduttiin palvelutuotteiden laajaan kehittämiseen. Vakituisen henkilökunnan määrä oli tilikauden lopussa 46 henkilöä.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut 30.4.2018 asti Markus Tykkyläinen ja 1.5.2018 alkaen Tapo Lehtoranta. Tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Hallitukseen kuuluivat 30.4.2018 saakka

Mikael Venäläinen, hallituksen puheenjohtaja
Erkki Karppanen, hallituksen jäsen
Markus Tykkyläinen, hallituksen jäsen

1.5.2018 alkaen ja kertomusvuoden päättyessä (31.12.), yhtiön hallitus oli:

Markus Tykkyläinen, hallituksen puheenjohtaja
Erkki Karppanen, hallituksen jäsen
Mikael Venäläinen, hallituksen jäsen

Hallituksen varajäsenenä toimivat vuoden 2018 aikana:

Eija Simonen-Riikonen ja Jukka Eestilä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Kerienergia Oy

Suur-Savon Sähkö Oy omistaa 67,0 % Kerienergia Oy:n osakkeista ja loput 33,0 % omistaa Sahakuutio Oy. Osakkeiden omistuksessa ei ole tapahtunut muutoksia tilikaudella, tai sen päättymisen jälkeen.

Yhtiö tuottaa omistajilleen lämpöenergiaa omakustannushintaan Sahakuutio Oy:n kuivaamoille ja Suur-Savon Sähkö Oy:n Kerimäen keskustaajaman kaukolämpöasiakkaille. Biolämpökeskuksen suunniteltu vuosihuolto tehtiin elokuussa. PIPO-asetuksen mukaisesti öljyn tankkausasema saatiin tilikauden aikana valmiiksi.

Tilikauden 2018 liikevaihto oli 0,5 M€ (0,5 M€ 2017) ja tilikauden tulos 40,32 euroa (6,00 euroa 2017). Liiketoiminta on kehittynyt suunnitellusti tilikauden päättymisen jälkeen. Tulevalla tilikaudella ei liiketoiminnassa ole odotettavissa olennaisia muutoksia. Vuoden 2019 tuloksen oletetaan olevan noin vuoden 2018 tuloksen mukainen.

Yhtiön palveluksessa ei ole ollut henkilökuntaa.

Yhtiön hallituksessa toimivat Heikki Tirkkonen puheenjohtajana, sekä jäseninä Mika Laine ja Jari Suomalainen. Toimitusjohtajana toimii Harri Karhu.

[Sivun alkuun](#)

Tilinpäätöstaulukot

[Konsernin tuloslaskelma ja tase](#)

[Emoyhtiön tuloslaskelma ja tase](#)

[Rahoituslaskelma](#)

[Liitetiedot](#)

[Lumme Energia Oy](#)

[Järvi-Suomen Energia Oy](#)

Tilinpäätöksen laadintaperusteet

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suur-Savon Sähkö Oy on Suur-Savon Sähkö-konsernin emoyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Mikkeli. Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa osoitteesta Suur-Savon Sähkö Oy, Otto Mannisen katu 6, 50100 Mikkeli.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserni- ja osakkuusyrietykset. Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osakkuusyrietyksistä annetaan liitetietojen kohdassa "Sijoitukset".

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Ennen vuotta 2000 hankittujen tytäryhtiöiden osakkeiden hankintahinta siltä osin kuin se ylittää hankintahetken oman pääoman määrän, on kohdistettu konsernitaseessa kokonaan konserniaktiivaksi. Konserniliikearvo poistetaan kymmenessä vuodessa. Vaikka konserniliikearvoa ei ole kohdistettu käyttöomaisuuteen, sen odotetaan tuottavan tuloa tytäryhtiöiltä saatua tuotannollista käyttöomaisuutta vastaavasti. Vuonna 2000 syntynyt konserniliikearvo on kohdistettu osakkeisiin. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyrietykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukaiset osuudet osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksista on esitetty tuloslaskelmassa omana eränään.

Käyttöomaisuuden arvostaminen

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liikearvo	10 - 15 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	8 - 20 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10 - 50 vuotta
Sähkön siirto- ja jakeluverkosto	10 - 25 vuotta
Kuituverkko	25 vuotta
Lämmön siirto- ja jakeluverkosto	15 vuotta
Tuotannolliset koneet ja laitteet sähkö	20 vuotta
Tuotannolliset koneet ja laitteet lämpö	15 vuotta
Koneet ja kalusto	5 - 10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	40 vuotta

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintameno. Arvopapereiden kirjanpitoarvo ei ylitä todennäköistä luovutushintaa.

Korkojohdannaiset

Yhtiö suojautuu markkinakorkojen muutoksilta koronvaihtosopimusten avulla. Tilinpäätös on laadittu perustuen siihen, että yhtiön koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaustarkoituksessa. Koronvaihtosopimusten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin. Suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten realisoitumattomia arvonmuutoksia ei kirjata kirjanpitoon, vaan ne esitetään liitetiedoissa.

Sähköjohdannaiset

Konserni suojautuu sähkön hinnan muutoksilta sähköjohdannaisilla, joilla suojataan sähkön myyntiä ja sähkön hankintaa. Tilinpäätös on laadittu perustuen siihen, että yhtiön sähköjohdannaiset on tehty suojaustarkoituksessa. Sähkönsuojausten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman sähkönhankintakuluihin. Suojaustarkoituksessa tehtyjen sähköjohdannaisien realisoitumattomia arvonmuutoksia ei kirjata kirjanpitoon, vaan ne esitetään liitetiedoissa. Konsernin emoyhtiö on toiminut 12.12.2018 asti kumppanina johdannaisien kauppapaikan suuntaan ja vastuu on siirretty keskinäisellä sopimuksella emoyhtiön ja sähkön myyntitoimintaa harjoittavan tytäryhtiö Lumme Energia Oy:n välillä. Lumme Energia Oy on 13.12.2018 alkaen toiminut suoraan johdannaisien kauppapaikan suuntaan. Sähkön myyntiin liittyvät johdannaisvastuut on esitetty Lumme Energia Oy:n tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen vertailukelpoisuus

Konsernirakenteen muutoksista johtuen konsernitalinpäätös ei ole täysin vertailukelpoinen edelliseen vuoteen. Edellisen vuoden vertailutietoja ei ole oikaistu.

Vuoden 2018 aikana ei toimialueelle kohdistunut merkittäviä myrskyjä, joista olisi aiheutunut suuria korjauskustannuksia.

Yhtiön johto on arvioinut pysyviin vastaaviin sisältyvien osakkeiden tuotto-odotuksia ja päättänyt tehdä Suomen Energiavarat Oy:n osakkeisiin liittyen 3 miljoonan euron arvonalennuksen.

Laskennallisten verojen kirjaaminen

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen väliselle väliaikaiselle erolle käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

Ympäristöasioita koskevat liitetiedot

Ympäristökuluina on käsitelty kulut, jotka ovat aiheutuneet toimista, joilla pyritään torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövaikutuksia. Näihin kuluihin on sisällytetty myös välillisesti vaikuttavat ympäristöverot ja kierrätysmaksut.

Ympäristöerät sisältyvät varsinaisiin tuloslaskelman ja taseen liitetietoihin. Ympäristökulut on lisäksi eritelty tuloslaskelman liitetiedoissa omana ryhmänään. Aktivoidut ympäristömenot on lisäksi eritelty käyttöomaisuutta koskevien liitetietojen jälkeen omana ryhmänään.

Ympäristöliitetietojen laskennassa on käytetty samoja laajuus-, laskenta- ja arvostusperiaatteita kuin konserniyhtiöitten erillistilinpäätöksissä.

Jäteverot ja kierrätysmaksut on eritelty toimittajien laskuissa. Nestemäisten polttoaineiden ympäristöverot on laskettu kertomalla polttoaineen kulutus ko. polttoaineen valmisteveron lisäverokannalla. Hiukkasten poistoon käytettävien sähkösuodattimien sähkönkulutus on laskettu oman sähkönkäytön keskihinnalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Mikkelissä 21. helmikuuta 2019

SUUR-SAVON SÄHKÖ Oy

Jaakko Hänninen
hallituksen puheenjohtaja

Tiina Snicker

Sakari Ainali

Heikki Pärnänen

Matti Kunnas

Juhani Talikka

Markus Tykkyläinen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Mikkelissä 6. maaliskuuta 2019

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Juho Himanen
KHT

Jukka Lievonen
KHT

Antti Kääriäinen
KHT, JHT

Tilintarkastuskertomus

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suur-Savon Sähkö Oy:n (y-tunnus 0215863-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2018. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Mikkelissä 6. päivänä maaliskuuta 2019

Juho Himanen
KHT

Jukka Lievonen
KHT

Antti Kääriäinen
KHT, JHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on 26.3.2019 kokouksessaan käsitellyt Suur-Savon Sähkö Oy:n vuoden 2018 tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetiedot, konsernitilinpäätöksen sekä hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä ja hallituksen toimintakertomuksen sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen, joiden johdosta hallintoneuvostolla ei ole huomauttamista.

Hallintoneuvosto puoltaa Suur-Savon Sähkö Oy:n tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja -taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Hallintoneuvosto toteaa, että sen antamia ohjeita on noudatettu, ja että hallintoneuvosto on saanut yhtiön hallitukselta ja konsernin johtoryhmältä tarpeellisiksi katsomansa tiedot.

Mikkelissä 26. maaliskuuta 2019

Hallintoneuvoston puolesta

Jukka Ollikainen
hallintoneuvoston puheenjohtaja